

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

רות סקרישבסקי

התובעת

נגד

1. סבין יעקובוביץ בנחמו
2. ערן גל

הנתבעים

פסק דין

האם סדרה של פרסומים, שפרסמו הנתבעים ביחס לתובעת, מנהלת בית ספר בו למדו ילדיהם, מזכה את האחרונה בפיצוי בגין עוולה של לשון הרע?

כללי

1. התובעת היא מנהלת בית הספר "ניצנים" בכרמיאל (להלן – "בית הספר"). הנתבעים הם הורים לילדים שלמדו בבית הספר בשנות הלימודים תשע"ג-תשע"ד.

2. עניינה של תביעה זו בסדרה של פרסומים שפרסמו הנתבעים, בין באמצעות מכתבים ובין באמצעות רשת הפייסבוק, בעיקר בחודשים מאי-יוני 2014. פרסומים אלה, כשלושים במספר, עסקו, בעיקר, בהפניית טענות מטענות שונות כלפי התובעת, לרבות טענות להיותה מנהלת כושלת, אשר הכשילה וסיכלה תוכנית של חינוך "משלב" בבית הספר, וכן טענות ביחס לתכונות אופי של התובעת, כמו גם מעשים שיוחסו לה.

3. התובעת הגישה את תביעתה ע"ס 500,000 ₪ בגין הפרסומים הנ"ל, כאשר את התובעת מס' 1 (להלן – "הנתבעת") היא ביקשה לחייב בסך של 350,000 ₪, ושאר הסכום את הנתבע מס' 2 (להלן – "הנתבע").

4. לאחר שניסיונות להביא את הצדדים לידי פישור-גישור לא עלו יפה, נקבע התיק לשמיעת ראיות.

מטעם התובעת הוגשו, בשלב ראשון, שני תצהירים – שלה ושל בעלה.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני :

מטעם הנתבעים הוגשו לא פחות מ-18 תצהירים (בהמשך הדרך "משכו" הנתבעים 4 מתוכם),
כאשר מלבד תצהירי הנתבעים, דובר, בעיקר, בתצהירים של הורי תלמידים אחרים מהיישוב
אשחר, וכן של שתי נשות צוות מבית הספר.
בעקבות הגשת תצהירי הנתבעים, הגישה התובעת 4 תצהירי "הפרכה".

5. בתאריכים 27.2.17, 12.3.17 ו-21.3.17, התקיימו ישיבות הוכחות, שהוקלטו ותומללו.
לאחר מכן הגישו הצדדים סיכומי טענות בכתב (לרבות סיכומי תשובה מטעם התובעת).

דיון והכרעה

6. לאחר שמיעת הראיות ושקילת טענות הצדדים, מצאתי כי דין התביעה להתקבל בחלקה.
7. זו תהיה דרך הילוכו של פסק הדין :
בשלב ראשון יוצג הרקע העובדתי הרלוונטי שהוביל לפרסומים, והנסיבות שאפפו את
פרסומם.
בשלב שני יוצגו הפרסומים, ותידון השאלה, ביחס לכל אחד מהם, האם תוכנם מהווה לשון
הרע; האם לנתבעים עומדת הגנה ביחס אליהם; והאם הם מזכים את התובעת בפיצוי.
בשלב שלישי תידון שאלת גובה הפיצוי, בשים לב לקביעות בשלב השני.

רקע רלוונטי

8. הצדדים פרשו יריעה רחבה ביחס לרקע שהוביל לפרסומים, וכן לנסיבות שמסביבם.
אכן, לעיתים הדבר לא היה נחוץ להכרעה, ואולם לא אחת דשו הצדדים בסוגיות ונסיבות
שאפשר היה להימנע מלהידרש להם.
9. חרף האמור, הצגת הרקע לפרסומים היא חשובה, ובמקרה דנן אף חיונית, לצורך הבנת תוכן
הפרסומים והקשרם, ולצורך הכרעה בשאלת זכאות התובעת לפיצוי.
להלן נידרש לרקע של הפרסומים, ולנסיבות סביבם, ככל שהדבר נחוץ ודרוש.

א. על בית הספר ושילוב ילדי "אשחר" בו

10. בית הספר ניצנים ממוקם בכרמיאל.
מנחם שיחל, מנהל מחלקת חינוך בעיריית כרמיאל, תיאר את בית הספר באופן הבא :

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

- 1 "זאת אמרת אוכלוסייה לא קלה, זאת אוכלוסייה הייתי אומר אוכלוסייה שחלקה נתקע
2 שם. מסיבות כלכליות, יש שם לא מעט עולים חדשים. זאת אומרת מלכתחילה נתוני
3 הפתיחה של בית הספר הם אתגר לכל מחנך, שיהיה ברור".
4
- 5 11. ממסכת הראיות, לרבות עדותו של מנחם שיחל, עולה כי מספר התלמידים בבית הספר לא
6 היה גדול ביחס לבתי ספר אחרים בעיר, והוא אף הלך ופחת עם השנים, בשל "בריחת"
7 תלמידים לבתי ספר אחרים.
8
- 9 12. על רקע זה ביקש משרד החינוך "לחזק" את בית הספר, בין היתר באמצעות תוכנית חינוך
10 "משלב", קרי החדרת אוכלוסיות נוספות לבית הספר (להלן – "תוכנית החינוך המשלב").
11 הדבר הוביל, בסופו של יום, לשילוב תלמידים מהיישוב "אשחר" בבית הספר.
12
- 13 13. היישוב אשחר מאופיין, כך ממסכת הראיות שהוצגה לפניי, באוכלוסייה המערבת חילונים
14 ודתיים, לרוב ממעמד אקונומי בינוני ומעלה.
15 עוד עלה שאנשי היישוב הם, ככלל, אנשי חזון ומעש, הפועלים להנהיג את העקרונות האמונים
16 עליהם בחיי היום יום, לרבות בתחום החינוך.
17
- 18 14. מלכתחילה ביקשו אנשי היישוב "אשחר" להקים ביישובם בית ספר, וכך עשו.
19 המהלך נתקל בהתנגדות מצד משרד החינוך (ולא נדקדק כאן בגורמים לכך), אשר אף הוציא
20 מכתבי התראה בנדון להורים.
21 בשלב זה החלה הידברות בין אנשי אשחר למשרד החינוך, כאשר האחרון מצא בדבר, כך
22 נראה, הזדמנות להביא לשילוב ילדי אשחר בבית הספר ניצנים, ששיווע, כך להבנתו, לחיזוק
23 מבחוץ.
24 כך קרה שבסופו של יום הסכימו הורי אשחר לשלב את ילדיהם, בבית הספר.
25 ודוקו. מחומר הראיות עולה כי אף שהורי אשחר תכננו מלכתחילה להקים בית ספר ביישובם,
26 הרי שמרגע שעלתה סוגיית השילוב בבית הספר ניצנים, הם לא גילו עוינות והתנגדות למהלך,
27 ואף סברו שיש בכך הזדמנות ליישם את העקרונות האמונים עליהם, כאשר נראה שהם רצו
28 בהצלחת המהלך כולו.
29 השתלבות תלמידי אשחר בבית הספר החלה בשנת הלימודים תשע"ג (2012-2013), והמשיכה
30 בשנת תשע"ד (2013-2014), אז היא הסתיימה.
31

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

ב. קצת על הנפשות הפועלות

15. התובעת היתה, במועדים הרלוונטיים לתביעה, מנהלת וותיקה, כשמאחורי היו מעל 15 שנות ניהול של בית הספר.

16. הנתבעת התחילה להתגורר בכרמיאל בשנת תשע"ג, לאחר שהגיעה מיישוב בגולן. הנתבעת נולדה בצרפת, ועלתה ארצה בשנות השמונים. היא למדה בארץ משפטים ובשלב מסויים עסקה בעריכת דין, כאשר בין היתר לימדה גם צרפתית. הנתבע הוא תושב אשחר, אשר שימש בעבר כיו"ר היישוב והיה חבר בוועד החינוך שלו. עד לפרסומים מושא התביעה לא היתה היכרות של ממש בין הנתבעים.

17. שתי "דמויות" נוספות שחשוב להציג כבר כעת הן גלית סידצקי וסבטה דיין. הגב' סידצקי היתה מורה בבית הספר, ובהמשך סגנית המנהלת. כפי שנראה בהמשך, לגברת סידצקי היה תפקיד משמעותי בכל הנוגע לניסיון לשלב את ילדי אשחר בבית הספר, וההכרזה על הפסקת עבודתה במהלך שנת 2014 שימשה מעין "טריגר" להתקוממות הורים, לרבות הנתבעים, כלפי התובעת. הגב' דיין היתה מורה בבית הספר, אשר היתה, כך נראה, מאוד אהודה בקרב ההורים. גם סביב הפסקת עבודתה של הגב' דיין בשנת 2014 נוצר כעס מצד ההורים כלפי התובעת.

ג. ההתפתחויות שהובילו לפרסומים מושא התביעה

18. כאמור, הצדדים הציגו יריעה רחבה למדיי ביחס להתפתחויות שהביאו לפרסומים, כאשר לא כל מה שהוצג היה דרוש לצורך העניין (ראו למשל תצהיר עדותה של הנתבעת). ברם, אין מנוס מלהידרש ללא מעט פרטים שהיוו את הרקע לפרסומים, וזאת בשים לב למספר הרב יחסית של הפרסומים, ולמגוון הרב של הנושאים שהיוו מושא לפרסומים.

19. להלן נציג את השלבים העיקריים בהתפתחות שהביאה לפרסומים מושא התביעה, כעולה ממסכת הראיות:

- בשלב ראשון, ובחודשים שקדמי לפתיחת שנת הלימודים תשע"ג (מאי 2012 ואילך), התקיימו פגישות שונות בין הורים לבין אנשי צוות בית הספר. אצל חלק מההורים התפתח רושם של העדר מעורבות מספקת מצד התובעת בכל הנוגע להוצאתה לפועל של תוכנית החינוך המשלב (ראו למשל עדותם של הנתבעת ושל עופר ירושלמי).

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

- 1 מאידך, ההורים, ככלל, ראו בגלית סדיצקי כגורם חיובי ביותר, הן מבחינת מעורבות והן
- 2 מבחינת מוטיבציה, בהקשר של תוכנית החינוך המשלב.
- 3 ודוקו. אינני בא לומר כי מחומר הראיות עולה שהתובעת לא רצתה, מלכתחילה, את תוכנית
- 4 המשלב, ואולם נראה כי היא שידרה, בין היתר בהתבטאויותיה ובמעשיה, כי צפויים קשיים
- 5 בנדון, וייתכן כי במפגש בין המוטיבציה הגבוהה של ההורים, לרבות מצד הנתבעים, לבין
- 6 הגישה המסוייגת/זהירה של התובעת, נוצרו כבר זרעי החשדנות בין הצדדים.
- 7
- 8 - בחודש דצמבר 2013 התקיים ערב, שאורגן ע"י גלית סדיצקי, בו נכחו הורים רבים וכן צוות
- 9 בית הספר, לרבות התובעת.
- 10 במהלך הערב הודיעה התובעת כי מר אילן עמר ממונה ליו"ר ועד ההורים.
- 11 נראה כי מהלך זה לא היה לרוחם של רבים מההורים שנכחו במפגש, אשר חלקם סבר כי הליך
- 12 המינוי, כפי שנעשה, לא היה תקין ואולי אף אינו חוקי.
- 13 עוד עולה כי מר אילן עמר התגלה לאורך השנים, כמקורב לתובעת, ובעדותו לפניי היה ברור
- 14 שהוא חש כלפיה נאמנות.
- 15 שוב. אינני בא לחוות דעה לגבי נכונות מינויו של מר עמר כיו"ד הוועד, ואולם ברי כי מהלך
- 16 זה העצים את החשדנות של ההורים, לרבות הנתבעים, כלפי התובעת, כאשר חלק מההורים
- 17 ראה בכך כמהלך שנועד להחליש אותם ולהקטין את מידת השפעתם.
- 18 בהקשר אחרון זה אציין, כפי שהתרשמתי מחומר הראיות, כי לא מן הנמנע שהתובעת סברה
- 19 שהורים שהגיעו דרך החינוך המשלב, במיוחד מהיישוב אשחר, היו אנשים "אליטיסטיים",
- 20 וכי היא חששה שנוכח אופיים הם ינסו להכתיב בבית הספר את דעותיהם.
- 21
- 22 - במהלך שנת 2014 המשיכה להתקיים החשדנות בין חלק מההורים לבין התובעת, כאשר
- 23 הראשונים סבורים שהתובעת אינה מגלה מוטיבציה או מעורבות יתר בתוכנית החינוך
- 24 המשלב לצורך הצלחתה, ואינה פעולת די כדי לשווק את בית הספר ולהגדיל את החשיפה
- 25 שלו.
- 26
- 27 - בחודש אפריל 2014 חלה התדרדרות במערכת היחסים בין ההורים לתובעת, בשרשרת
- 28 אירועים שתיסקר להלן, אשר הביאה בסופו של יום לנקודת רתיחה, במסגרתה גם פורסמו
- 29 הפרסומים מושא התביעה.
- 30
- 31 - לפני חופשת הפסח בשנת 2014 התחילו להגיע לאוזני הורים ידיעות לפיהם גלית סדיצקי
- 32 עומדת לעזוב את בית הספר (ידיעות שהתבררו לבסוף כנכונות).

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

ידיעות אלה הטרידו מאוד חלק מההורים, לרבות הנתבעים, אשר סברו כי נוכחותה של הגב' סדיצקי היתה חיונית להצלחת תוכנית החינוך המשלב. אינני רואה לקבוע מסמרות בשאלת הסיבות שהביאו את הגב' סדיצקי לעזוב את תפקידה בבית הספר (כאשר התובעת סברה שהגב' סדיצקי היתה מתוסכלת מכך שלא הצליחה להתקדם בתפקידים ניהוליים ואילו הגב' סדיצקי הציגה תמונה בדבר בית ספר שמתנהל באופן לקוי ע"י תובעת שגרמה לכישלון תוכנית החינוך המשלב). עם זאת אומר, כי אין ספק שהידיעות בדבר הפסקת עבודתה של הגב' סדיצקי, שהיתה אבודה מאוד בקרב הורים אשר ראו בה עוגן להצלחת תוכנית המשלב, היוו נדבך מרכזי בהגעת הסכסוך שהתפתח בין הורים לתובעת לנקודת רתיחה.

- בחודש אפריל 2014 פוטר המורה דוד קדרון, אשר היה אהוד, כך נראה, בקרב לא מעט הורים, ובמיוחד על הנתבעת.

- בתקופה זו (אפריל 2014) התקיימו מגעים בין הורים לבין גורמים במשרד החינוך, כאשר התחושה הכללית שעלתה בהם היתה של משבר אמון שנוצר בין הורים של תלמידים שהגיעו במסגרת תוכנית המשלב, לבין התובעת. נראה כי בנקודת זו החליטו הורים, ביניהם הנתבעים, שהתובעת לא יכולה מבחינתם להמשיך בתפקידה, כתנאי להצלת תוכנית המשלב.

- לקראת סוף מאי 2014 החליטו הורים להקים אסיפה כללית, במה שנראה כצעד של מחאה באווירה כללית של ייאוש מצדם. לטענת הורים, נמנע מהם לקיים את האסיפה בין כותלי בית הספר, ולכן זו קויימה לבסוף, ביום 28.5.14 ברחבת עיריית כרמיאל, נושא ששימש חלק מהפרסומים מושא התביעה.

- ביום 27.5.14 הגיעו לאוזני חלק מההורים ידיעות, לפיהן המורה סבטה דיין פוטרה ע"י התובעת באופן בלתי הולם. גם נושא זה זכה להתייחסות בחלק מהפרסומים.

- ביום 28.5.14 חתמו עשרות הורים על טפסים בהם ביקשו להעביר את ילדיהם מבית הספר.

- במהלך המחצית הראשונה של יוני 2014 המשיכה לשרור האווירה המתוארת לעיל, דבר שיצר חיכוכים בין הורים לתובעת.

- ביום 16.6.14 חתמו מעל ל-100 הורים על פניה לד"ר אורנה שמחון, מנהלת מחוז צפון במשרד החינוך, בה ביקשו להעביר את התובעת מתפקידה.

על רקע זה התקיימה ביום 18.6.14 ישיבה בנוכחות ראש העיר, גורמים ממשרד החינוך, מספר הורים והתובעת. בישיבה זו קיוו ההורים, לרבות הנתבעת, לתוצאה של העברת התובעת

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

- 1 מתפקידה, אלא שגורמי משרד החינוך הבהירו שהתובעת תישאר בתפקידה, למגינת לבם של
2 ההורים.
3
4 - ביום 26.6.14, במסגרת מסיבת סיום של כיתות ו' בבית הספר, ארעה תקרית במהלכה טענה
5 הנתבעת שנמנע ממנה להיכנס לכותלי בית הספר, דבר אליו היתה התייחסות בחלק
6 מהפרסומים מושא התביעה. על כך בהמשך.
7 - עוד במהלך חודש יוני, נעשו פניות לתובעת, בין היתר ע"י הנתבע, בה היא נדרשה להציג דוחות
8 כספיים, דרישה שעל פי הנטען לא זכתה למענה הולם, מה שמצא את דרכו אל חלק
9 מהפרסומים מושא התביעה.
10
11 עד כאן עובדות רקע, המסבירות את הרקע שהוביל לפרסומים מושא התביעה.
12 בטרם נפנה לדיון בפרסומים עצמם, חשוב לעמוד על נקודה נוספת שיש בה כדי להשליך על
13 הדיון עצמו.
14 מחומר הראיות עולה שהנתבעים, כמו גם יתר הורי אשחר שהעידו לפניי, פעלו, באופן עקרוני,
15 מתוך אמונה עמוקה בעקרונות בהם האמינו בכל הנוגע לחינוך המשלב כדבר העומד בקנה
16 אחד עם טובת ילדיהם וילדי כלל בית הספר, ובד בבד הם ראו בתובעת, בשים לב לנסיבות
17 שפורטו לעיל, כגורם שמסכל את הצלחת החינוך המשלב, עד כדי כך שבשלב מסויים הם ראו
18 צורך בהעברת התובעת מתפקידה.
19 הנתבעים האמינו, באמת ובתמים, שהתובעת אינה ממלאת את תפקידה כראוי, וממקום זה
20 הם ביקשו להעבירה מתפקידה.
21

דיון בפרסומים מושא התביעה

- 22
23
24 21. נפנה כעת לדיון בפרסומים מושא התביעה, כאשר את הדיון בהם נחלק לפרסומים המיוחסים
25 לנתבעת, ופרסומים המיוחסים לנתבע.
26
27 22. טרם נפנה לדון בכל פרסום לחוד, נעמוד על עקרונות כלליים, שכוחם יפה ביחס לכלל
28 הפרסומים:
29
30 - ביחס לכל אחד מהפרסומים ייערך דיון בשאלת תחולת תנאי עוולת לשון הרע כקבוע בחוק.
31 עם זאת, ישנם יסודות שלא היו שנויים במחלוקת של ממש בין הצדדים, כגון יסוד "הפרסום"
32 וזהות המפרסם.
33

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

- 1 - ככלל, עיקר המחלוקת בין הצדדים התמקדה בשתי סוגיות:
- 2 ○ האם הפרסום, או חלק ממנו, מהווה "לשון הרע".
- 3 ○ ביחס לרכיבים המהווים "לשון הרע", האם עומדת למפרסם הגנה טובה.
- 4
- 5 - הנתבעים העלו ביחס לפרסומים, רובם ככולם, הן טענה של "אמת בפרסום" (סעיף 14 לחוק
- 6 איסור לשון הרע), והן טענה של "תום לב" (סעיף 15 לחוק).
- 7
- 8 - האמירות לגביהן נטען שהן עולות כדי "לשון הרע", השתנו באופיין, כאשר חלקן היווה טענות
- 9 עובדתיות; חלקן היווה חיווי דעה; וחלקן היה עירוב בין השניים.
- 10 ברי כי לסיווג אופי האמירה יש השלכה לבחינת חלות ההגנות להן טענו הנתבעים.
- 11 ככלל, הגנת "אמת בפרסום" חלה על פרסום דבר מה העולה כדי עובדה או מכיל רכיב
- 12 עובדתי דומיננטי, שאת קיומו ניתן להוכיח בעולם המציאות. משכך, טענה שהיא במהותה
- 13 ובאופיה מהווה חיווי דעה, אינה יכולה, ברמת העיקרון, לחסות תחת הגנת אמת בפרסום,
- 14 אלא יכולה ליהנות מהגנת תום הלב, אלא אם מדובר בהבעת דעה (שנוסחה ככזאת) המתארת
- 15 מציאות עובדתית, שאת נכונותה ניתן לבדוק במציאות (ראו שנהר, "דיני לשון הרע",
- 16 עמ' 309-310 לספרו – להלן "שנהר").
- 17 - מערכת היחסים בין התובעת לנתבעים היתה בין מנהלת בבית ספר ציבורי, לבין הורים של
- 18 תלמידים שלמדו בבית הספר, כאשר על רקע זה הופנו כלפי התובעת טענות במסגרת
- 19 הפרסומים מושא התביעה.
- 20 מטבע הדברים, טיב מערכת יחסים זו, ואופי תפקידה "הציבורי" של התובעת, חושפים את
- 21 האחרונה לביקורת מצד גורמים שונים, ובמיוחד הורי תלמידים בבית הספר, כאשר ידוע הוא
- 22 שככל שמושא הפרסום משמש בתפקיד "ציבורי" יותר, כך יגבר משקלו של רכיב "חופש
- 23 הביטוי" במשוואה שבינו לבין "הזכות לשם טוב". יחד עם זאת ברי, שאין בכך לומר כי נוכח
- 24 מערכת יחסים זו יגבר תמיד רכיב חופש הביטוי, או שלנתבעים היתה זכות להשתלח בתובעת
- 25 ככל העולה על רוחם, כאשר כל פרסום ייבחן להלן לגופו ולנסיבותיו, כמו גם יתר מבחני
- 26 החוק.
- 27

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

א. פרסומים המיוחסים לנתבעת

פרסום מיום 25.5.14

23. זהו הפרסום הראשון, כרונולוגית, מבין הפרסומים מושא התביעה.

המדובר במכתב שנשלח, באמצעות דואר אלקטרוני, לשר החינוך דאז, ולגורמים שונים במשרד החינוך ובעיריית כרמיאל.

המכתב הוכתר בכותרת "עזרה דחופה עבור ילדנו מבית הספר משלב "ניצנים" בגליל – כרמיאל".

המכתב אינו קצר (כעמוד וחצי), וככלל הוא מכיל טענות כלפי התובעת, כמי שניהלה את בית הספר באופן כושל, לרבות בכל הנוגע לתוכנית המשלב, ובנושאים אחרים.

"בשורה התחתונה" התבקשה התערבות שר החינוך, בכך שיביא להעברת התובעת מתפקידה והחלפתה באחר (ובלשון המכתב – "אין מנוס מאשר לעשות מעשה קיצוני ואמיץ ולהביא לבית הספר מנהל/ת אחר שיוכל להוביל את הספינה הטובעת חוף מבטחים").

24. כעולה מחומר הראיות, מכתב זה נכתב כאשר הנתבעת כבר התייאשה מהתובעת בתור מנהלת

בית הספר; היא סברה שצריך להחליפה באחר; היא לא האמינה יותר שהיא תוכל להביא להחלפתה ע"י הפניית בקשות לגורמים כאלה ואחרים במשרד החינוך ובעירייה; והיא קיוותה שפניה לשר החינוך תביא לתוצאה המיוחלת.

25. ייאמר מייד, אינני רואה בעצם הקריאה להעביר את התובעת מתפקידה משום דבר מה בעייתי

בהקשר של עוולת לשון הרע, כמו גם בעצם הטח ביקורת כלפי התובעת בכל הנוגע לתפקודה כמנהלת בית ספר.

כפי שפורט לעיל, הנתבעים סברו, נוכח נסיבות שאירעו, כי תיפקודה של התובעת אינו עולה בקנה אחד עם טובת ילדיהם או עם טובת בית הספר, וברי כי היתה להם זכות להביע את דעתם בנדון, לרבות פניה למעסיקה של התובעת בבקשה להעבירה מתפקידה.

אף אינני רואה בעייתיות בכך שמטרת הפרסומים היתה להביא להפסקת עבודתה של התובעת, ומטרה זו כשלעצמה אינה מעידה, בנסיבות העניין, על מניעים פסולים מצד הנתבעים, באופן המשליך על תום לבם.

26. מבין מכלול האמור במכתב, מצאתי שהביטויים הבאים עולים כדי "לשון הרע" בהתאם

להגדרת סעיף 2 לחוק איסור לשון הרע:

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

- 1 - "לצערנו, לאחר כשנתיים של עבודה משותפת, כלל השותפים לתהליך (הכוונה לתוכנית
2 המשלב – א.ס) מעידים כי למרות העבודה הנפלאה של צוותי העבודה, שהכינו תוכניות
3 עבודה מצויינות, לא חל שיפור משמעותי, בשל חוסר קידום, הכשלה והיעדר הובלה מצידה
4 של רותי המנהלת....כל מהלך שהוצע נתקל בסירוב או הכשלה של מנהלת בית הספר."
5 (ביטוי זה ייקרא להלן – "האמירה הראשונה").
6 לשון הרע באמירה זו מתבטא, לשיטתי, לא בייחוס כישלון תוכנית המשלב לתובעת, אלא
7 בטענה שכל מהלך שננקט בנדון נתקל בסירוב, ואף בהכשלה מצד התובעת. ביטויים אלה
8 ייחסו לתובעת כוונה להכשיל את תוכנית המשלב, ובכך הציגו אותה כמי שפעלה ביודעין כנגד
9 תוכנית אותה יזם מעסיקה, משרד החינוך.
10 כאשר הדברים נאמרו בפני המעסיק, ובראש ובראשונה לשר החינוך, ברי שמדובר בדברים
11 העלולים לפגוע במשרתה של התובעת ובמשלח ידה, ומשכך הם מהווים "לשון הרע".
12
- 13 - "כישלונה של רותי כמנהלת אינו ממוקד רק בקידום בית הספר המשלב. לטענתינו היא
14 אינה מבצעת כראוי את תפקידה כמי שאמונה על הישיגיהם (כך במקור – א.ס) של תלמידנו,
15 וטיפול בנושאי הפדגוגיה בבית הספר." (ביטוי זה ייקרא להלן – "האמירה השנייה")
16 בכך הציגה הנתבעת את התובעת, בפני מעסיקה, כמנהלת כושלת, וכמי שאינה מבצעת כראוי
17 את תפקידה, וזאת באופן גורף, שעלול לפגוע במשרתה ומשלח ידה.
18
- 19 - "מעבר לכל אלו יש לנו טענות גם ברמת ניראות בית הספר, ניקיון חדר השירותים (הידעת
20 שיש הוראה של מנהלת בית הספר שלא לשים נייר טואלט בשירותי התלמידים?)" (ביטוי
21 זה ייקרא להלן – "האמירה השלישית")
22 לשון הרע כאן מתבטא בטענה לפיה התובעת נתנה הוראה שלא לשים נייר טואלט בשירותי
23 התלמידים, הוראה שאמורה לעורר, בעיני הקורא סביר, תהייה של ממש ביחס לשיקול דעתה
24 של התובעת ע"י קבלת החלטה קלוקלת ותמוהה בעליל.
25
- 26 - "בנוסף, הגיע לידינו מידע מבוסס, על התנהלות כוחנית של המנהלת כלפי המורות,
27 שחששות להתלונן פן תיפגענה. מטבע הדברים לא נוכל לחשוף את אותן מורות שחוות את
28 ההתנהלות הקשה של רותי מולן." (ביטוי זה ייקרא להלן – "האמירה הרביעית")
29 לשון הרע מתבטאת בייחוס התנהלות "כוחנית" מצד התובעת כלפי מורות, אשר גרמה לאותן
30 מורות עלומות לחשוש מפניה ומפני חשיפת סיפורן. הדברים מוצגים באופן כוללני, במה
31 שמקנה לתובעת תכונת אופי שלילית ביותר, קל וחומר ביחס למנהלת בית ספר.
32
- 33 27. הנה כי כן, המכתב מכיל 4 התבטאויות העונות על הגדרת "לשון הרע" בסעיף 2 לחוק.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

- 1 כעת נשאלת השאלה האם עומדת לנתבעת הגנה טובה ביחס להתבטאויות אלה.
- 2
- 3 28. אשר לאמירה הראשונה, המדובר באמירה שבאופיה מכילה הן רכיבים "עובדתיים" והן
- 4 רכיבים של חיווי דעה.
- 5 בכל הנוגע להגנה לפי סעיף 14 לחוק, לא הוכחה לגבי אמירה זו הגנת "אמת בפרסום", שכן
- 6 מחומר הראיות אין הוכחה, ברמה הנדרשת, כי תוכנית המשלב נכשלה בשל חוסר קידום,
- 7 הכשלה והעדר הובלה מצד התובעת, וכי כל מהלך שהוצע במסגרת תוכנת זו, נתקבל בסירוב
- 8 או הכשלה של מנהלת בית הספר.
- 9 אכן, בסופו של דבר תוכנית המשלב נכשלה, וילדי אשחר עזבו את בית הספר לאחר שנתיים
- 10 מהגעתם, ואולם עצם הדבר אינו מוכיח שהכישלון נבע מהכשלה או מהחלטה מכוונת מצד
- 11 התובעת.
- 12 מחומר הראיות אכן מצטייר כי דווקא סגנית המנהלת סידיצקי היתה הגורם הדומיננטי
- 13 בתוכנית המשלב, וכי התובעת לא גילתה מעורבות יתר בתהליך זה, ואולם כלל לא הוכח
- 14 שהתובעת קיבלה החלטה מכוונת להכשיל את תוכנית המשלב, כפי שיוחס לה באמירה
- 15 הנדונה.
- 16
- 17 29. מנגד, ביחס לאמירה הראשונה מצאתי שהוכחה הגנת תום הלב שבסעיף 15 לחוק.
- 18 כאמור, סבורני כי אמירה זה מכילה רכיבים העולים כדי חיווי דעה, וזאת כאשר קריאה של
- 19 המכתב במלואו מלמדת שהנתבעת ביקשה להסיק, נוכח כישלון תוכנית המשלב, שהאחריות
- 20 לכישלון זה מוטל לפתחה של התובעת.
- 21 כפי שפורט כבר לעיל, הנתבעת פרסמה את המכתב עת האמינה, בתום לב, שתוכנית המשלב
- 22 עומדת להיכשל בשל תפקוד לקוי מצד התובעת. שוכנעתי כי התובעת האמינה באמת ובתמים
- 23 כי טובת בנותיה שלמדו בבית הספר, כמו גם טובת כלל הילדים, היא בהמשך קיום תוכנית
- 24 המשלב, וכי התנהלות התובעת ואופיה, כפי שנתפסו בעיני הנתבעת נוכח התנהלות בהקשר
- 25 זה, סיכלו את המשך הצלחת תוכנית המשלב.
- 26 בהקשר זה, ניתן לראות את דבריה של הנתבעת באמירה הראשונה כאל פרסום שנעשה בתום
- 27 לב "לשם הגנה על עניין אישי כשר" בהתאם לסעיף 15(3) לחוק.
- 28 בנוסף, ניתן לראות בדברים כאל פרסום של הבעת דעה על התנהגות התובעת בתפקיד ציבורי
- 29 (מנהלת בית ספר ממלכתי), ובקשר לאופיה כפי שנלמד מהתנהלותה (סעיף 15(4) לחוק). שוב,
- 30 שוכנעתי כי סוגיית החינוך המשלב היתה קרובה ללבה של הנתבעת (שאם לא לומר בדמה),
- 31 כמו גם הורי תלמידים אחרים שהגיעו דרך המשלב, וכי הנתבעת האמינה, באמת ובתמים,
- 32 שהתנהלותה של התובעת גרמה לכישלון התוכנית, ומשכך היא היתה זכאית, בין היתר,
- 33 להביע את דעתה בנדון בפני הממונים על הנתבעת. גם האופן בו נוסחו הדברים, כאשר מייד
- 34 לאחר הטענה לפיה כל מהלך שהוצע נתקבל בסירוב או הכשלה מצד התובעת, נאמר כי

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

1 ההוכחה לכך היא מספר התלמידים בבית הספר, מאפשר לקורא להבין שהאמירה הראשונה
2 היא בגדר חיווי דעה, אשר כאמור הנתבעת האמינה בה באמת ובתמים.
3 בהקשר זה ניתן אמנם לתהות, באופן ראשוני, אודות ניסוח גורף המייחס לתובעת הכשלה
4 של התוכנית, ואולם הקורא את המכתב מבין שמדובר בדעתה של הנתבעת, ובמסקנה הנגזרת
5 מעצם כישלון התוכנית.
6 בנוסף, סבורני שגם סעיף 15(2) לחוק יכול לבוא כאן בחשבון.
7
8 אשר לאמירה השניה, המדובר באמירה מובהקת של חיווי דעה לגבי תפקודה הכללי של
9 התובעת כמנהלת בית הספר, אשר בנסיבות העניין הוכחה לגביה הגנת תום הלב שבסעיף 15.
10 קריאה של האמירה בהקשר הכללי של המכתב, ובפרט בהקשר לפסקה בה הובאה, מלמדת
11 כי מדובר בהבעת דעה מצד הנתבעת ביחס לתפקודה של התובעת כמנהלת בית ספר, כאשר
12 הנתבעת סברה כי התובעת כשלה ואינה מבצעת כראוי את תפקידה כמנהלת.
13 הן הלשון בה נעשה שימוש מייד לאחר האמירה השניה ("לטענתנו היא אינה מבצעת
14 כראוי...") והן מהות הדברים מלמדת כי מדובר בהבעת דעה מצד הנתבעת, כאמור.
15 בנסיבות דן, בהן דובר באם לילדה בבית הספר שחרדה לגורל תוכנית חינוך בה היא האמינה
16 ואשר פנתה לגורמים הממונים או אמונים על הנתבעת, חוסה האמירה תחת ההגנה הקבועה
17 בסעיף 15(4) לחוק, לאחר ששוכנעתי בתום לב של הנתבעת בנדון.
18 אוסיף כי בנסיבות העניין יכולים לבוא בחשבון גם סעיפי קטנים (2), (3) ו- (8).
19
20 אשר לאמירה השלישית, מצאתי כי הנתבעת לא הוכיחה הגנה מפני אמירה זאת.
21 מדובר כאמור באמירה שייחסה לתובעת מתן הוראה שלא לשים ניר טואלט בשירותי
22 התלמידים, דבר שגרם למצב ירוד מבחינת ניקיון המקום.
23 טענת אמת בפרסום ביחס לאמירה זו כלל לא הוכחה. כל שהוכח היה בעיות אפשריות שהיו
24 ביחס לרמת הניקיון בשירותים, ואולם לא הוכח, ולו בצורה קלושה, שהיתה הוראה מצד
25 התובעת שלא לשים נייר טואלט בחדרי השירותים.
26 אציין כי ביחס למצב הניקיון בחדרי השירותים העידו מספר אנשים, לרבות אב הבית, כאשר
27 כלל לא הוכח שהתובעת נתנה את ההוראה המיוחסת לה (הוראה שהתובעת התכחשה לה
28 באופן מוחלט).
29 גם אינני סבור שמדובר באמירה לגביה חלה הגנת תום הלב בנסיבות דן.
30 מדובר באמירה שנוסחה ע"י הנתבעת כטענה עובדתית, ולא כהבעת דעה, כאשר אין כל בסיס
31 לקבוע שהיא אכן התקיימה במציאות.
32 אין המדובר בחיווי דעה, ואין די בכך שהנתבעת האמינה בלב שלם שהיא נכונה, שכן מדובר
33 בטענה עובדתית מובהקת, אשר הנתבעת לא היתה יכולה להוכיח את נכונותה.
34 מטעם זה גם אין תחולה ליתר סעיפי המשנה להם טענה הנתבעת ביחס לסעיף 15.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

32. אשר לאמירה הרביעית, מדובר, שוב, באמירה המערבת בין עובדה לבין חיווי דעה. 1
קריאה של מכלול המכתב, כמו גם התייחסו לרקע בו הוא פורסם, מעלה כי תיאור התנהלותה 2
של התובעת כלפי מורות כ- "כוחני" או "קשה", הוא בנסיבות העניין בגדר חיווי דעה, ואינו 3
בגדר טענה לקיום עובדה מובהקת שאת נכונותה ניתן לקבוע (נציין כי התנהלות מסוימת 4
יכולה להיראות בעיני אדם אחד ככוחנית, ובעיני אחר להיות מתוארת באופן אחר). 5
יחד עם זאת, יש באמירה משום התייחסות לרקע עובדתי, שכן היא מייחסת לתובעת תכונה 6
בגין מעשים שבוצעו על ידה כלפי מורות. במכתב עצמו הנתבעת לא פירטה אמנם את אותן 7
עובדות, ואולם ציינה כי יש בידיה "מידע מבוסס", אותו היא לא יכולה לחשוף בשל חשש 8
שמורות תפוטרה. בהקשר זה יש גם להבין את האמירה לפיה מורות חוששות להתלונן פן 9
תיפגענה, כאשר בהמשך אותה פסקה הבהירה הנתבעת שקיים חשש ממשי לעזיבת מורות 10
בעקבות עזיבתה של גלית סידיצקי. 11
12
33. בסופו של יום מצאתי כי ביחס לאמירה הרביעית הוכיחה הנתבעת הגנה לפי סעיף 15(4) 13
לחוק. 14
בתצהירה של גלית סידיצקי נאמרו הדברים הבאים (סעיף 18): **"לגבי יכולת קבלת ביקורת** 15
– רותי מתקשה בקבלת ביקורת ואסביר. אם הביקורת הייתה מצד אנשי צוות הם היו מקבלי 16
תגובה אימפולסיבית כולל צעקות ונזיפות ואף ענישה סמויה..." 17
דברים אלה לא נסתרו בחקירתה של הגב' סידיצקי בבית המשפט, כאשר בעדותה בבית 18
המשפט היא הוסיפה את הדברים הבאים (עמ' 63 לתמליל הישיבה מיום 13.3.17): 19
"...כי אווירה של בית הספר הייתה אווירה של אלימות בלתי פוסקת, מנהלת תוקפת מורים, 20
מורים תוקפים ילדים, מורים תוקפים אחד את השני..." 21
אציין כי ככלל, מצאתי את עדותה של הגב' סידיצקי בפניי כאמינה, וככל לא התרשמתי 22
שעדותה מוכתבת מרצון לנקום בתובעת מתוך מניעים אישיים. 23
יש בדברים הנ"ל של הגב' סידיצקי בכדי לבסס כראוי הגנה לפי סעיף 15(4), כאשר מחווה 24
הדעה – הנתבעת – מתאר את התנהלותה של התובעת ככוחנית או כקשה כלפי המורות, 25
כזאת העלולה להוביל לחשש מצד המורות להתלונן, על רקע עזיבת גלית סידיצקי את 26
תפקידה. 27
יש גם לזכור כי בנקודת זמן זו סברה הנתבעת כי פיטורי המורה דוד קדרון (כאמור לעיל) נעשו 28
בשרירותיות, ואף שניתן לחלוק לגבי נכונות הדבר, הרי שבנסיבות העניין היה לה יסוד לחוות 29
דעה, תום לב, על אופיה ואופי התנהלותה של התובעת כלפי מורים בבית הספר. 30
גם כאן, מלבד סעיף קטן (4) יכולים לבוא בחשבון סעיפים קטנים (3) או (8) לסעיף 15 לחוק. 31
32

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

34. סיכומם של דברים, מבין האמירות המגיעות לכדי לשון הרע במכתב מיום 25.5.14, מצאתי כי רק האמירה המייחסת לתובעת מתן הוראה בדבר מניעת שימוש בנייר טואלט בשירותים, אינה חוסה תחת הגנה המוכרת על פי החוק.

המכתב מיום 27.5.14

35. ביום 27.5.14, שלושה ימים לאחר פרסום המכתב הראשון, שלחה הנתבעת מכתב, בדואר אלקטרוני, לשר החינוך, שוב עם תפוצה לגורמים נוספים במשרד החינוך ובעיריית כרמיאל (אגף החינוך).

כותרת המכתב היתה "הבעת מחאה ובקשה דחופה להתערבות במתרחש בביה"ס ניצנים – משלב כרמיאל".

המכתב נפתחה בכך שהמצב בבית הספר מתדרדר במהירות, כאשר מייד לאחר מכן כתבה הנתבעת את הדברים הבאים:

"נודע לנו שהבוקר בשעה 07:30, פיטרה המנהלת את המורה סבטה דיין מחנכת כיתה ו' בטענה של "אי התאמה למערכת" כאשר בו זמנית מציבה לה המנהלת אולטימטום במונחים אילו: "או שתמלאי טופס בקשת עברה (כך במקור, כנראה הכוונה למילה "העברה" - א.ס) למקום אחר או שאני אמלא טופס בקשת עברה וזה לא יהיה יפה..."

בהמשך הוסיפה הנתבעת את הדברים הבאים: "מדובר בהתנהלות לא אחראית, לא מקצועית, וחסרת אחריות כלפי הילדים. מבקשים את התערבותכם הדחופה להצלת בית הספר.

36. הדברים הנ"ל מהווים לשון הרע כהגדרת סעיף 2 לחוק. הנתבעת ייחסה לתובעת פיטורים שרירותיים (או "ברוטאליים" כפי שתוארו ע"י הנתבעת בעדותה), המעידים לטענתה על התנהלות לא אחראית ולא מקצועית, באופן שיש בו כדי לפגוע בשמה הטוב של התובעת, ובמיוחד באופן שבו כדי לפגוע במשרתה של התובעת.

37. ביחס לדברים אלה טענה הנתבעת הן להגנת אמת בפרסום והן להגנת תום הלב. בטרם נדון בתחולת הגנות אלה, יש לעמוד על טיב ואופי לשון הרע בפרסום האמור. הדברים המתוארים במכתב הם בעלים רכיבים משולבים – עובדתיים וחיווי דעה. הרכיב העובדתי מתבטא בטענה שהנתבעת פיטרה את המורה סבטה תוך הצבת אולטימטום, ורכיב חיווי הדעה מתבטא בכך שהתנהלותה אינה אחראית ואינה מקצועית. יחד עם זאת, בכל הנוגע להפיכת הביטוי לכדי לשון הרע, הרכיב של חיווי הדעה הוא בעיני הדומיננטי.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

- 1 אמירה לפיה התובעת פיטרה מורה תוך הצבת אולטימטום כפי שתואר במכתב, ספק אם
2 מהווה, כשלעצמה, "לשון הרע" כהגדרת החוק.
3 מה שהופך את הפרסום ללשון הרע הוא צביעת ההתנהלות המתוארת, באקט מובהק של חיווי
4 דעה, כהתנהלות חסרת אחריות וחסרת מקצועיות.
5 משכך, ספק אם ההגנה של אמת בפרסום היא ברת תחולה במקרה דנן, וההגנה אותה יש
6 לבחון היא זו הנוגעת לתום הלב, בשים לב לדומיננטיות של רכיב חיווי הדעה, ההופך את
7 הפרסום ללשון הרע.
8
9 38. לאחר שמיעת הראיות מצאתי כי הנתבעת הוכיחה את הגנת תום הלב ביחס לפרסום האמור.
10 מחומר הראיות עולה כי ביום הנדון התפתח דין ודברים בין התובעת לבין המורה סבטה,
11 בסופו עלתה אפשרות של העברת המורה סבטה לבית ספר אחר.
12 יצויין כי גם התובעת מאשרת שחוסר שביעות רצונה מהמורה סבטה, כמו גם אפשרות
13 העברתה לבית ספר אחר, עלו בשיחה שהיתה בין השתיים ביום 27.5.14 (סעיף 5 לתצהירה).
14 עוד עולה מחומר הראיות, כי המורה סבטה היתה מאוד נסערת עקב הדברים; הדברים הגיעו
15 לידי בכי שלה; וכי היא עזבה את בית הספר במצב זה, כאשר לפחות אחת האימהות היתה
16 עדה לעזיבתה בנסיבות אלה.
17 בהמשך היום הדברים הגיעו לאוזני רבים, לרבות הנתבעת, שהחליטה לשלוח את המכתב.
18
19 39. שוכנעתי מהראיות, לרבות מעדות הנתבעת, כי האחרונה האמינה שהתובעת פועלת להעברת
20 המורה סבטה מתפקידה, וכי הדברים אינם עולים בקנה אחד עם טובת התלמידים, שהמורה
21 סבטה היתה מאוד אהודה עליהם.
22 על רקע זה יש לראות את המכתב, שנועד, בראש ובראשונה, לחוות דעה של הנתבעת ביחס
23 להתנהלות התובעת מול המורה סבטה.
24 בנסיבות העניין הנתבעת נהנית מהגנת תום הלב הקבוע בסעיף 15(4), שכן היא ביקשה לחוות
25 דעה, בתום לב, אודות התנהלות התובעת כלפי המורה סבטה, במה שנתפס עד ידה כהתנהלות
26 חסרת אחריות, והכל בהמשך ישיר למכתב שנשלח שלושה ימים לפני כן, על רקע משבר האמון
27 שחוותה הנתבעת אל מול התובעת.
28
29 40. ודוקו. אין נפקות בנסיבות העניין לכך שבמציאות לא דובר בסיטואציה בה פיטרה התובעת
30 את המורה סבטה, כאשר האמת היא שהתובעת הביעה את חוסר שביעות רצונה מהמורה,
31 ואף העלתה מולה אפשרות של העברתה מתפקיד.
32 הרכיב הדומיננטי של לשון הרע בפרסום הוא רכיב של חיווי דעה, ולא הרכיב העובדתי, וביחס
33 לרכיב זה אין דרישה להתאמה בינו לבין עולם המציאות בכל הנוגע לסעיף 15 לחוק.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

עם זאת יודגש, כי מחומר הראיות שוכנעתי כי הנתבעת לא מסרה דברים בידעה שהם שקריים בעליל, שכן בעולם המציאות אכן התפתח דין ודברים בו הועלתה אפשרות עזיבת המורה סבטה את בית הספר, כאשר המורה עוזבת את בית הספר בבכי באותו יום, והדברים אף מגיעים לידיעת התלמידים, שחוו את הדברים באופן קשה. אין בכך כדי לבסס הגנת אמת בפרסום, אך יש בהם כדי להשליך על תחולת הגנת תום הלב שבסעיף 15(4) לחוק. ועוד בנדון אוסיף כי ביחס לאותו אולטימטום עליו דובר במכתב, עולה מחומר הראיות כי היו דברים בגו, בין היתר בשים לב לעדות המורה סבטה לפניי (עמ' 70 לפרוטוקול הישיבה מיום 13.3.17). שוב, אין בכך כדי לקבוע מסמרות בעניין הוכחה כדבעי של קיום אולטימטום כנטען, ואולם יש בכך כדי להבהיר שציון הדברים במכתב אינו פוגם, בנסיבות העניין, בהגנת תום הלב ממנה נהנית הנתבעת בנסיבות אלה.

41. לסיכום, הפרסום האמור אינו מזכה את התובעת בפיצוי כלשהו.

פרסום מיום 30.5.14

42. ביום 30.5.14 פרסמה הנתבעת, בפוסט בדף פייסבוק ובעקבות שאלה של אדם אחר שביקש לברר מה קורה על רקע קריאת הנתבעת להציל את בית הספר, את הדברים הבאים: **"קורה שביה"ס במצב של קיפאון והפקרה..כתבה תפורסם בהקדם בכרמיאלי (שם של מקומון – א.ס). מונעים מההורים להתעדכן ועובדה שנאלצתי להתכנס ברחוב.."**

43. סבורני שהתובעת אינה זכאית לפיצוי בגין פרסום זה. ראשית, ספק אם ניתן לראות בפרסום כאל "לשון הרע" מבחינת התובעת, אשר שמה נפקד מהפרסום, וכאשר הקיפאון וההפקרות הנזכרים בפרסום אינם מיוחסת לה באופן אישי. שנית, גם אם תאמר שהקשר בין התובעת לתכונות הרעות שיוחסו למצב בית הספר הוא בלתי נמנע, הרי שהנתבעת נהנית מהגנת תום הלב שבסעיף 15. "הפוסט" פורסם שעה שהנתבעת חווה את הדברים ביחס לבית הספר כמצב חירום חינוכי, וכאשר היא סבורה שתוכנית החינוך המשלב עומדת לקרוס בשל התנהלות התובעת. במצב דברים זה, חיווי דעה ביחס למצב בית הספר חוסה בגדר סעיף 15 (ובמיוחד סעיף קטן 4) (שבו), כאשר הנתבעת אמנם לא פירטה מדוע היא סברה כך, אולם בנסיבות העניין אין זה מפקיע את הגנת תום הלב, בשים לב להפנייה לכתבה שעומדת להתפרסם במקומון (אשר אכן התפרסמה בסופו של דבר).

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

אוסף כי גם ביחס לטענה שמונעים מהורים להתכנס בבית הספר, הרי שבהנחה שמדובר בלשון הרע, הוכח מחומר הראיות כי אכן נמנע מההורים להתכנס בבית הספר לצורך קיום פגישה, וכי לבסוף הם נפגשו ברחבת העירייה.

פרסום מיום 31.5.14

44. בתאריך זה פרסמה הנתבעת את הדברים הבאים במסגרת "פוסט" בפייסבוק:
"בה"ס שלנו בסכנת ממשית עקב משבר אמון עם ההנהלה המונעת מההורים להתכנס בכותלי בית הספר...". בהמשך הדברים פירטה הנתבעת את טענתה ביחס למניעת התכנסות כאמור.
 גם פרסום זה אינו מזכה את התובעת בפיצוי, מאותם טעמים שפורטו ביחס לפרסום הקודם.

פרסום מיום 11.6.14

45. בתאריך זה עשתה הנתבעת שיתוף (share) ביחס לכתבה שפורסמה במקום אחר, ביחס לבית ספר אחר, כאשר כותרת הכתבה האחרת היתה **"הורים נגד מנהלת: משפילה מורים ומזניחה תלמידים"**.

46. אין לקבל את הטענה לפיה עצם השיתוף האמור מהווה לשון הרע ביחס לתובעת. אכן, באופן עקרוני עצם ביצוע פעולת "שיתוף" בפייסבוק יכול להוות פרסום לפי דיני לשון הרע, ואולם במקרה הנדון לא היה בעצם השיתוף, בנסיבות ביצועו, או בכתבה אליה הופנו חברים של הנתבעת בפייסבוק, משום דבר מה הקושר באופן סביר בין הדברים לבין התובעת, או שיכול לעלות כדי לשון הרע ביחס אליה.

פרסום מיום 20.6.14

47. בתאריך זה פרסמה הנתבעת במסגרת "פוסט" בפייסבוק את הדברים הבאים:
"בה"ס משלב ניצנים שאליו "גורמי חינוך" גוזרים גזר דין מוות עקב סירוב להכיר בצורך המידי להחליף את ההנהלה. ההורים זועקים לשמיים, היחידים יורדים ברמה הלימודית. בה"ס מפולג, מוזנח, תקוע בתדמית גרוע (כך במקור – א.ס.), הורים בורחים מהספינה! בנתיים במשרד החינוך אנו ניתקלים בחוסר רצון לקחת החלטה אמיתית ואמיצה. הצילו!! חינוך משלב חילוניים דתיים בסכנה בכרמיאל! אל תגידו: לא ידענו, לא ראינו, לא שמענו... כמה זמן ימשך?"

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

48. כמפורט לעיל, הדברים פורסמו יומיים לאחר קיום פגישה במשרד החינוך בה נכחו הורים מבית הספר (אשר אותה הגדירו כפגישה "גורלית"), ובה הוברר להם כי משרד החינוך אינו מאמץ את בקשתם להעביר את התובעת מתפקידה. על רקע זה יש לראות בדברים המופיעים בפוסט הנדון כפרסום, בראש ובראשונה, המהווה חיווי דעה מצד הנתבעת ביחס למצב בית הספר, לרבות התמרמרותה על סירוב משרד החינוך להעביר את התובעת מתפקידה. בנסיבות אלה, וכפי שפורט לעיל ביחס לפרסומים אחרים, עומדת לנתבעת הגנת תום הלב הקבועה בסעיף 15(4) (וניתן גם לקחת בחשבון את סעיף קטן 3), וזאת מבלי לומר בכך שהדברים אמת הם.

פרסום ראשון מיום 22.6.14

49. בתאריך זה שלחה הנתבעת שני מכתבים, כאשר הראשון, בו נעסוק מייד, הופנה לשר החינוך, עם תפוצה של גורמים במשרד החינוך ובעירייה, ונאמרו בו, בין היתר, הדברים הבאים: "אנחנו חווים סכסוך קשה עם מנהלת בית הספר אשר גזרה על החינוך המשלב גזר דין מוות וזאת מטעמים אישיים. רקע וסיבות המאבק צוינו במכתבים רבים אשר נשלחו לכל הגורמים, כולל ללשכתך. .. מקור המשבר הוא שלפני שנתיים הבג' (כך במקור – א.ס.) אורנה שמחון (מנהלת מחוז צפון במשרד החינוך) חיברה את ההורים החפצים לחינוך משלב לבה"ס "ניצנים" בכרמיאל הידוע כמוסד חינוכי חלק מנוהל ע"י מנהלת כושלת ומעוררת מחלוקת גדולה בעיר. ..

כבוד השר, הצילו!! בה"ס גוסס ומתפרק. ..

נשלל מאיתנו ומילדינו את הזכות לחנוך, קרו תקריות מאוד מבישות בבה"ס והילדים מעורבים בסכסוך דרך המנהלת שצרח עליהם ושיקרה לתלמידים לאחר שהם חתמו על עצומת תמיכה למחנכת שלהם שפוטרה באופן פתאומי מתוך נקמה למאבק המתחוללת (כך במקור – א.ס.) (מהלך פיטורים שהפיקוח ביטל באותו יום מחוסר חוקיות). ..

בנוסף, נודע לנו שאין לבית הספר גזבר ולא קיבלנו תשובה לבקשות החוזרות שלנו לקבלת העתק מתקציב 2013. בה"ס מוזנח ומלוכלך לא קיבלנו תשובות להן (כנראה שהכוונה היא "לאן" – א.ס.) נבלעים התקציבים.

כאוס מוחלט!!

כל זה היה צריך להדליק נורה אדומה מזמן."

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
 - 19
 - 20
 - 21
 - 22
 - 23
 - 24
 - 25
 - 26
 - 27
 - 28
 - 29
 - 30
 - 31
 - 32
50. הדברים שצוטטו לעיל מכילים מספר אמירות העולות כדי לשון הרע:
- הטענה לפיה התובעת גזרה גזר דין מוות על החינוך המשלב מטעמים אישיים;
 - הטענה לפיה התובעת היא מנהלת כושלת המעוררת מחלוקת בעיר;
 - הטענה למעורבות הילדים בסכסוך בין התובעת להורים, עת התובעת צרחה עליהם ושיקרה להם על רקע פיטורי המורה סבטה, שהוצגו כאקט נקמני בהורים;
 - הטענה לפיה בית הספר התנהל ללא גזבר, ומבלי שתקציב שנת 2013 הועבר לעיון ההורים, דבר המעורר שאלות כגון לאן "נבלעים" התקציבים;
 - הטענה לקיום כאוס מוחלט בבית הספר.
51. גם כאן העלתה הנתבעת הגנה של אמת בפרסום ותום לב.
52. הטענה של אמת בפרסום יכולה להיות רלוונטית במקרה דנן לפרסומים הבאים, שבמהותם הם בעלי רכיב עובדתי דומיננטי: ההטענה בדבר נסיבות עירוב הילדים בסכסוך, לרבות צרחות הובעת עליהם ומסירת דברי שקר; והטענה לניהול פיננסי.
53. אשר לטענה הנוגעת להתנהלות התובעת אל מול הילדים, מצאתי כי לא הוכחה לגביה הגנת אמת בפרסום.
- מחומר הראיות עולה כי התלמידים אכן נחשפו לתקרית שהיתה בין התובעת למורה סבטה; כי הם סברו שהתובעת מנסה להעביר את המורה לבית ספר אחר; וכי הם חתמו על עצומה, אשר ככל הנראה לא מצאה חן בעיני התובעת.
- ברם, לא מצאתי בחומר הראית שהוצג לפניי הוכחה, במידה הנדרשת, לכך שהתובעת צרחה על הילדים או לכך שהיא שיקרה להם (ואין די בעדות אחד ההורים שמסר כי בתו סיפרה לו שהתובעת הסבירה שחתימה על עצומה היא אקט לא דמוקרטי, טענה שתלמידים ראו בה שקר). אופן הצגת הדברים במכתב מעלה בעיני הקורא הסביר תמונה של תובעת שמחד צורחת על תלמידים על שהעזו למחות כנגד ההתנהלות מול המורה סבטה, ומאידך משקרת להם (באופן שכלל לא פורט במכתב), ושני הדברים כלל לא הוכחו בפניי.
- גם הטענה לפיה התובעת פיטרה את המורה סבטה (כאשר הוברר שהתובעת לא פיטרה אלא ניסתה כנראה להעביר את המורה לבית ספר אחר) מתוך נקמה בהורים על המאבק שלהם, כלל לא הוכחה.
- משכך, אמירות אלה אינן חוסות תחת הגנת אמת "בפרסום".

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

54. בנסיבות העניין אין גם לומר שהאמירות הנדונות חוסות תחת הגנת תום הלב, משום שמדובר בטענות עובדתיות מובהקות, אשר כלל לא הוכחו, ואשר בנסיבות לא יכולות להיכנס לתוך אחד מסעיפי המשנה של סעיף 15 (כגון בדרך של חיווי דעה, שכן אין המדובר כאן בחיווי דעה, להבדיל מפרסומים אחרים עליהם דובר לעיל).
55. אשר לטענה הנוגעת להתנהלות פיננסית, הרי שבעיקרון דובר בטענה בנוגע לאי קבלת דו"ח אודות תקציב שנת 2013, דבר שהעלה, לשיטת הנתבעת, שאלה בנוגע לשימוש בתקציבים, בין היתר בשים לב למצב המוזנח של בית הספר. מחומר הראיות עולה כי אכן עלו בעיות בנוגע לניהול תקציב שנת 2013, לרבות בנוגע לסיווג תשלומים שונים, כולל תשלומי הורים. על כך נרחיב עוד בהמשך, בעת דיון בפרסומים של הנתבע בנדון, ואולם נציין שגם לשיטת התובעת נמצאו ליקויים בתקציב, במיוחד בכל הנוגע לשיטת סיווג הוצאות ולאופן זקיפתם. עוד עולה, כי נעשתה פניה, עובר למועד הפרסום הנדון, בה נתבקשה התובעת להעביר את הדו"ח הכספי לשנת 2013, דבר אשר לשיטת חלק מההורים לא זכה למענה הולם. הנה כי כן, יש דברים בגו בכל הנוגע לקיום בסיס עובדתי בדבר אי מענה לדרישות הורים לקבלת דו"ח שנת 2013, ולקיום ליקויים חשבונאיים בנוגע לדו"ח האמור.
56. אשר להצפת קיום שאלות בנוגע לאופן השימוש בתקציב, הרי שהדבר הוצג בהקשר של אי קבלת דו"ח לשנת 2013, ויש לראות בו כהעלאתה תהיה לגיטימית בנדון. אשר לאי העסקת גזבר, הרי שמחומר הראיות לא הובררה די הצורך עובדה זו, ואולם מדובר בפרט שולי בפרסום, אשר נאמר בהקשר לסוגיה העיקרית (מבחינת הפרסום בנקודה זו) בנוגע להצגת דוחות כספיים. בסיכומם של דברים, אין באמירה זו כדי לזכות את התובעת בפיצוי.
57. יתר רכיבי הפרסום האמור הם חיווי דעה, אשר נהנים מהגנת סעיף 15 לחוק (למעט אמירה אחת, אשר תידון בנפרד):
- הטענה לפיה התובעת גזרה "גזר דין מוות" על החינוך המשלב, היא בנסיבות העניין, בשים לב לרקע של הפרסום למכלול האמור במכתב, בגדר חיווי דעה מצד הנתבעת, אשר האמינה בדברים, והיתה זכאית לפרסומם, בין היתר בשים לב לסעיפים 15(3) ו-15(4) לחוק.
 - הטענה לפיה המצב בבית הספר הוא בגדר "כאוס מוחלט" היא בגדר חיווי דעה בנסיבות העניין. ניתן לחלוק כמובן על נכונות התיאור, ואולם בנסיבות העניין, בשים לב לרקע של הפרסום, לטענות שהיו בפי הנתבעת, ולמכתבים קודמים שהפנתה למכותבי המכתב, יש לראות בדברים כחיווי דעה החוסה תחת סעיף 15(4) לחוק.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני :

58. ההסתייגות בנוגע לתחולת הגנת תום הלב ביחס לרכיב חיווי הדעה בפרסום הנדון, נוגעת לטענה לפיה התובעת היא מנהלת כושלת המעוררת מחלוקת גדולה בעיר. בעוד שהטענה לפיה התובעת היא מנהלת כושלת עולה כדי חיווי דעה שהנתבעת זכאית ליהנות ביחס אליו מהגנת תום הלב, הטענה לפיה התובעת מעוררת "מחלוקת גדולה בעיר" היא טענה עובדתית מובהקת, אשר אינה מהווה חיווי דעה ואף אינה מוצגת ככזאת. והנה, טענה זו, אשר מהווה לשון הרע בכל הנוגע לאדם הממלא תפקיד ציבורי אליו מופנים חצי ביקורת, כלל לא הוכחה ע"י הנתבעת, ולו במעט. משכך, לא הוכח ביחס לאמירה זו הגנה מצד הנתבעת.

59. לסיכום, מתוך הפרסום הנדון רק אמירות אלה עולות כדי לשון הרע שלא הוכחה הגנה מפניהם :

- הטענה לפיה התובעת צרחה על תלמידים ושיקרה להם, בנוגע לפיטורי המורה סבטה, אשר הוצגו כאקט של נקמה בהורים ;
- הטענה שהתובעת מעוררת מחלוקת גדולה בעיר כרמיאל.

מכתב שני מיום 22.6.14

60. בסמוך לאחר שליחת המכתב הנ"ל מיום 22.6.14, שלחה הנתבעת בתאריך זה מכתב לתובעת, אשר מוען גם למספר מכותבים, לרבות מנהלת מחוז צפון במשרד החינוך, ראש העירה כרמיאל, וגורמים נוספים.

כותרת המכתב היתה "קריאה לפרישתך למען עתיד ביי"ס" ברי כי בשים לב לכך שהמכתב נשלח לאחרים מלבד התובעת, הוא מהווה פרסום לפי החוק.

61. במכתב זה ציינה הנתבעת, בין היתר, את הדברים הבאים :
 "כישלונך בראש "ניצנים" מוכר על ידי כל הגורמים, בסירובך ללכת בצורה מכובדת את שוללת מילדינו ללמוד בבית הספר משלב.

התנהלותך בכל המישורים יצר חוסר אמון במנהיגותך ואני מבקשת את התפטרותך.

..

את גם שוללת מהורי בית הספר לגשת למסמכים פיננסיים, למרות בקשות חוזרות לא קיבלנו העתק דו"ח 2013 וגם לא פרטי גזבר "ניצנים" ואנו שואלים ונמשיך לשאול בכל ארכה "היכן הכסף, היכן התקציבים כאשר בית הספר נירא (כך במקור – א.ס.) כל כך מוזנח!?!"

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

תהיה (כך במקור – א.ס.) בטוחה שסוף שנת הלימודים אינו כלל סוף מאבקנו.

עוד 200 הורים עומדים לצדי בקשה זו."

62. האמירות הנ"ל מכילות "לשון הרע" כהגדרת החוק, לרבות הטענה לפיה התובעת נכשלה וכישלונה מוכר לכל; הטענה לפיה התנהלותה יצרה חוסר אמון; והטענה לפיה התובעת שוללת גישה למסמכים פיננסיים דבר המעלה אצל הורים את השאלה היכן הכסף. יחד עם זאת מובהר בהקשר זה, כי אינני רואה בעייתיות, במובן לשון הרע, בבקשה המופנית לתובעת להתפטר, כמו גם להבעת כוונה להמשיך פעילותה של התובעת בהקשר זה, כמבואר לעיל.

63. כעת יש לבחון האם עומדת לנתבעת הגנה טובה מפני האמירות הנ"ל.

64. אשר לאמירה הנוגעת לכישלונה של התובעת, המדובר בחיווי דעה החוסה תחת סעיף 15 לחוק, כמפורט לעיל (ואינני רואה לחזור כאן על אותם נימוקים). כך גם לגבי הטענה שהתנהלות התובעת יצרה משבר אמון מול ההורים.

65. אשר לטענה בעניין שלילת גישה ממסמכים פיננסיים, והעלאת שאלות ביחס לכך, המדוברת באמירה המערבת באופייה טענות של עובדה ושל חיווי דעה.

האמירה לפיה התובעת שוללת מההורים גישה למסמכים פיננסיים קשורה בטבורה לאמירה בעניין אי העברת דו"ח תקציב לשנת 2013, כאשר חומר הראיות מלמד כי נעשתה פנייה לתובעת בעניין המצאת הדו"ח האמור, אשר לא נענתה בשלב ראשון, ולכל הפחות גם נכון ליום 25.6.14, ע"י התובעת.

מכאן, שבאמירה של התובעת במכתב הנ"ל, לפיה בקשות חוזרות לקבלת דו"ח שנת 2013 לא נענו, היתה נכונה במועד כתיבת המכתב.

66. אשר לאמירה בדבר השאלות בעניין "היכן הכסף", הרי שבשים לב למכלול הנסיבות, לרבות אופן הניסוח והדברים המשתמעים ממנו, מצאתי כי האמירה נהנית מהגנה לפי סעיף 15 לחוק.

קריאה של הדברים, לרבות הפסקה בה הועלתה האמירה, מעלה כי השאלה "היכן הכסף" נשאלה בקשר ישיר לטענה בדבר אי קבלת דו"ח שנת 2013, והיא מבטאת דעה מצד התובעת בדבר העדר הלימה בין תקצוב בית הספר לבין מצבו התחזוקתי, בעיניה.

שוב, אין לנתק את האמירה מהטענה הראשונית בדבר אי קבלת דו"ח שנת 2013; אין לראות בה בנסיבות העניין כהעלאת חשד שהתובעת עושה שימוש פסול או אישי בכספים; ויש לראות

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

בה כאמירה אשר נוכח מערכת היחסים בין הנתבעת לתובעת, ובשים לב להקשר העלאתה, מהווה אמירה בתום לב הנהנית מהגנת סעיף 15 לחוק (לרבות סעיפים קטנים 3 ו-4).

67. סיכומם של דברים, האמור במכתב השני מיום 22.6.14 אינו מזכה את התובעת בפיצוי.

מכתב מיום 23.6.14

68. בתאריך זה שלחה הנתבעת מכתב לשר החינוך (בתפוצה דומה למכתבים שנשלחו בעבר), כאשר כותרת המכתב היתה: "הצילו! בית הספר משלב בגליל מתמוטט!! אי סדרים פינסיים" המכתב מחולק לשלושה חלקים תחת כותרות המשנה הבאות: "אלימות בבית הספר"; "עזיבה בית הספר ופרידה"; ו- "במישור הפיננסי".

69. תחת הכותרת "אלימות בבית הספר" ציינה הנתבעת, בין היתר, את הדברים הבאים: "אנחנו, הורי 'ניצנים' במצב איום ונורא בבית הספר באווירה כל כך אלימה שאני חוששת למעשים קיצוניים. מתרחשים בבית הספר עימותים יום יומיים בין המנהלת לבין המורות, בין מורות למורות, כל באקלים של הסתה ושנאה. אנחנו חיים במצב של חרם חברתי מצד המנהלת כלפי הורים ומורות מפוחדות. ..

אני מאוד חוששת מהמצב, המנהלת שוללת מנציגי כיתות להיפגש בכותלי בית הספר עם ההורים, מונעת מאיתנו לדבר עם המורות בענייני חינוך ומחוללת אווירה מאיימת בבית הספר – טרור, ממש טרור! מורות חבות (כך במקור – א.ס) מצב של רדיפה מצד המנהלת והטרדה מתמשכת והילדים עדים ושומעים הכל! מנהלת בית הספר מנסה לגרש אותנו מבית הספר, אין יום שעובר ללא אמירות מסוג: "שהורי אשחר ילכו לא צריך אותם...אשכנזים תוקפים אותנו.. הורי המשלב מנסים לעשות מהפך דתי בניצנים...לכלוך מקומו מתחת לשטיח האדום..." כשאני מבקרת בבית הספר, המנהלת מסתכלת אלי וכל ביתי במבט מאיים לוחשת לאוזניי מורות..

אני אישית חוששת לשלוח את ביתי לבית הספר."

70. ברי כל האמירות הנ"ל מהוות לשון הרע מובהקת.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

- 1 הנתבעת הטיחה בתובעת שהיא גורמת לאווירת אלימות, הסתה ושנאה בין כותלי בית הספר ;
 2 היא טענה שהתובעת נוקטת בחרם חברתי ומטילה פחד על מורות ; טענה שהתובעת רודפת
 3 מורות ומטרידה אותם באופן מתמשך ; והיא ייחסה לתובעת אמירות בעלות גוון גזעני ו/או
 4 אנטי דתי.
 5
 6 סבורני כי ביחס לאמירות בפרק זה, לא הוכחה הגנה טובה מפני לשון הרע הגלומה בהן. 71
 7 אקדים ואציין כי מצאתי שהנתבעת הגדישה את הסאה באמירות הנ"ל, ובעוד שעד לאותו
 8 שלב ניתן היה לראות באמירות מצידה ככאלה החוסות, לרוב, תחת הגנת תום הלב, הרי
 9 שהאמירות בפרק זה אינן יכולות עוד ליהנות מהגנה זו.
 10 להלן אפרט.
 11
 12 הגנת אמת בפרסום לא הוכחה ביחס לאמירות הנ"ל. 72
 13 בעוד שניתן לדלות מהראיות קיום ויכוחים בין התובעת לבין חלק מהמורות (בעיקר מעדותן
 14 של המורות סדיצקי וסבטה), הרי שאין בחומר הראיות הוכחה לקיום עימותים יום יומיים
 15 בין התובעת לבין מורות.
 16 יתרה מכך, אין בחומר הראיות הוכחה לכך שהתובעת השרתה אווירה של שנאה והסתה, או
 17 שהיא נקטה חרם חברתי כלפי ההורים.
 18 שוב, ישנן ראיות לקיום ויכוחים בין התובעת לבין חלק מהמורות, כמו גם ויכוחים ומחלוקות
 19 בינה לבין הורים (ובמיוחד הורי אשחר), ואולם מכאן ועד קיום עימותים יום יומיים מתוך
 20 שנאה והסתה, או קיום חרם חברתי מצד התובעת על הורי אשחר, רחוקה הדרך, והדברים
 21 פשוט לא הוכחו.
 22 גם הטענות לפיה התובעת מנעה מהורים לשוחח עם מורות בענייני חינוך, וכי מורות חוו
 23 רדיפה והטרדה מתמשכת מצד התובעת, לא הוכחו כדבעי.
 24 כך גם האמירות הקשות שיוחסו לתובעת, אשר מעלות גוון גזעני, ואשר נטען כי הם נאמרו
 25 על בסיס יומי, לא הוכחו כדבעי.
 26
 27 סבורני כי גם הגנת תום הלב שבסעיף 15 אינה מסייעת במקרה זה לנתבעת, בניגוד לפעמים 73
 28 אחרות.
 29 אכן, הנתבעת האמינה בכל מאודה בעת כתיבת הדברים שהתובעת היא מנהלת כושלת, אשר
 30 פוגעת באינטרסים של ילידיה ושל ילדי בית הספר, וכי היא מכשילה את תוכנית החינוך
 31 המשלב, ואינה מעוניינת בהורי אשחר.
 32 ממקום זה היתה הנתבעת רשאית לחוות דעה לגבי תפקודה הכללי של הנתבעת ; לפנות
 33 לממונים עליהם ולהעלות בפניהם טענות שונות ביחס לכך ; כאשר גם אם אמירות שנאמרו

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

במסגרת זו לא היו מדוייקות או לא תאמו את המציאות, הנתבעת עדיין יכולה היתה להעלותן, כל עוד התקיים רכיב תום הלב לצידן.
אלא, שכאמור, האמירות במכתב בפרק זה, מהווה עליית מדרגה לטעמי ברמת חומרת הדברים שיוחסה לתובעת, כאשר הנתבעת צובעת את הדברים בצבעים עזים יותר וחריפים יותר מבחינת הניסוח ותוכן ההאשמות.

הדבר הוביל את הנתבעת לתאר את המצב בבית הספר כמצב של אלימות, המעלה חשש למעשים קיצוניים, כאשר מסביב שוררת אווירה של הסתה ושנאה, רדיפה והטרדה מתמשכת של מורות; היא תיארה של התובעת כמי שרודה במורים ובהורים ומשרה אווירה של "טרור"; כאשר לא עובר יום מבלי שיוצאים מפיה משפטיים חמורים, בעלי גוון גזעני.

בשים לב לכך, סבורני כי ביחס לאמירות במכתב זה חל סעיף 16(ב) לחוק, הקובע כדלקמן:
"חזקה על הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב אם נתקיים בפרסום אחת מאלה:

- (1) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין באמיתותו;
- (2) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני הפרסום אמצעים סבירים להיווכח אם אמת הוא אם לא;
- (3) הוא נתכוון על ידי הפרסום לפגוע במידה גדולה משהיתה סבירה להגנת הערכים המוגנים על ידי סעיף 15".

גם אם נניח שהנתבעת האמינה בכל מאודה בנכונות הטענות והאמירות במכתב האמור, הרי שבנסיבות העניין היא פגעה במידה העולה בהרבה על הסביר להגנת הערכים עליהם ביקשה להגן במכתב זה, דבר הבא לידי ביטוי בייחסה אווירת אלימות קיצונית בבית הספר (אשר תוארה גם כאווירת טרור); רדיפה והטרדה מתמשכת של מורות; וייחוס לתובעת אמירות יום יומיות קשות ובעלות גוון גזעני.

דומה, וזו המסקנה שניתן להגיע אליה ממכלול הראיות, שבנקודת הזמן בה נכתב המכתב האמור, הגיעה הנתבעת למסקנה כי פרסומיה עד כה לא הביאו לתוצאה המיוחלת (פיטורי התובעת), והיא החליטה להקצין את הפרסומים, אף שלא התרחש דבר מה חדש, תוך הגדשת הסאה, ובאופן שאינו עולה עוד עם תום הלב אשר היה מנת חלקה בפרסומים קודמים.

74. כאמור, בהמשך לדברים הנ"ל הופיעו דברים נוספים תחת הכותרת "במישור הפיננסי", בהם נאמרו הדברים הבאים:

"אנחנו מעל שבועיים מבקשים את התקציב 2013 ופרטי הגזבר.
המנהלת מתנערת מבקשות נציגי כיתות ונודע לנו שהיא בימים אילו מתקנת את הדוחות לאחר כדי להסתיר אי סדרים והחזרי כספים להורים שלא בוצעו והתגלגלו בקופת בית הספר בניגוד לחוזר נמכ"ל (כך במקור – א.ס.).

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

- 1 **אנחנו מדווחים לך בזאת באופן רשמי ומתכוונים לדו"ח למבקר המדינה ואף שוקלים**
2 **להגיש תלונה במשטרה."**
3
4 75. דברים אלה מהווים לשון הרע, כאשר בין היתר מיוחס בהם לתובעת מעשה חמור של שינוי
5 רטרואקטיבי של דוחות כספיים מתוך מטרה להעלים אי סדרים בדוחות, דבר העולה כדי
6 עבירה פלילית, כפי שגם רומזת הנתבעת, עת אמרה במכתב שנשקלת הגשת תלונה במשטרה.
7
8 76. גם ביחס לאמור בפרק זה הנתבעת לא הוכיחה הגנה מפני לשון הרע המגולמת בהן.
9 טענה אמת בפרסום כלל לא הוכיחה, ובמיוחד אמורים הדברים לטענות הקשות, בעלות הגוון
10 הפלילי, בדבר שינוי רטרואקטיבי של דוחות כספיים מתוך מטרה של טיוח האמת.
11 טענה זו גם אינה נהנית מהגנת תום הלב, כאשר הדברים, בכל הנוגע לשינוי של הדוחות, כלל
12 לא הוכחו ולו באופן מינימאלי; הנתבעת לא נקטה אמצעים סבירים כדי להיווכח אם הטענה
13 נכונה אם לאו; בכל מקרה הפגיעה הגלומה בטענה עולה על הסביר להגנת הערכים שהנתבעת
14 ביקשה להגן עליהם; ובנדון חל סעיף 16(ב) לחוק בדבר חזקת חוסר תום הלב ביס לחלק זה
15 של המכתב.
16 שוב, נראה שחלק זה במכתב מבטא את אותה עליית מדרגה בהקצנת הטענות כלפי התובעת
17 במטרה להביא להדחתה, עליית מדרגה שכאמור אינה עולה, בנסיבות העניין, בקנה אחד עם
18 תום הלב הנחוץ לצורך סעיף 15 לחוק.
19
20 77. סיכומם של דברים, התובעת זכאית לפיצוי מאת הנתבעת בכל הנוגע לאמירות שנאמרו
21 בפרקים "אלימות בבית הספר" ו- "במישור הפיננסי", כפי שפורט לעיל.
22
23 פרסום מיום 23.6.14
24
25 78. בתאריך זה פרסמה הנתבעת את "הפוסט" הבאה בפייסבוק:
26 **"מישהו יודע האם לבה"ס ניצנים יש גזבר?**
27 **כי אם אין לו (לא יכול להיות!) סופר לנו שיש לנו בכותלי בית הספר מישהו**
28 **תמיד מוכן לקחת על עצמו תפקידים בחטף ובסתר. אבל זו רק שמועה.."**
29 מיידי לאחר מכן הצמידה הנתבעת קטע וידיאו הנושא את הכותרת: **"אופיר שר "המלך**
30 **עירוס" מתוך "פוס פה".**
31
32 79. אף ששמה של הנתבעת או תפקידה אינו מופיע בפוסט זה, ברור לשיטתי שהקורא הסביר יודע
33 למי הכוונה, וזאת בשים לב לסרט הוידאו הנושא את הכותרת "המלך הוא עירוס", כאשר
34 ברור כי "המלך" בבית הספר הוא המנהל.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני :

- 1 עוד ברור כי זו גם היתה כוונת הנתבעת בפרסום הפוסט, כחלק ממאמציה להציג את התובעת
2 באור שלילי.
3
4 פוסט זה מייחס לתובעת לקיחת תפקידים בבית הספר "בחטף ובסתר", כאשר הטענה מועלית
5 בהקשר לתפקיד גזבר בית הספר (אשר הנתבעת מבהירה, בנימה סרקסטית, שהוא אינו
6 מאויש).
7 הפרסום הנדון כולל בחובה לא רק טענה לליקוי בתהליך איוש תפקידים, אלא רמיזה לכך
8 שאיוש תפקידים מונע מתוך מטרה שריח של חוסר הכשרות עולה ממנו.
9 משכך סבורני כי הדברים מהווים לשון הרע ביחס לתובעת, מושא הפרסום.
10
11 81. כלל לא הוכח כי הנתבעת לקחה לעצמה, בחטף ובסתר, את תפקיד הגזבר, או כל תפקיד אחר
12 בבית הספר.
13 משכך, האמירה אינה נהנית מהגנת אמת בפרסום.
14
15 82. אף לא מצאתי שהאמירה נהנית מהגנת תום הלב.
16 ככל שמדובר בחיווי דעה, הרי שהיא נסמכת על מסד עובדתי שכלל לא הוכח, במה שנראה
17 כפגיעה (ע"י ייחוס איוש תפקיד במטרה בעלת גוון לא כשר) העולה על הסביר לצורך השגת
18 המטרה של הנתבעת.
19 בהקשר זה אוסיף, כי דווקא אופן הניסוח, המבקש להעלות טענה חמורה כלפי התובעת מבלי
20 לציין את הדברים ברחל בתך הקטנה, מעיד במקרה דנן שהנתבעת היתה מודעת, מחד, לכך
21 שאין בידיה ראיות של ממש למיוחס לתובעת, ומאידך היא ביקשה בכל זאת להעלות כלפיה
22 ביקורת בכל הנוגע לתפקיד הגזבר, והתנהלות מסוג זה אינה עולה, בעיניי, בקנה אחד עם
23 תום הלב הנדרש בסעיף 15.
24

פרסום נוסף מיום 23.6.14

- 25
26
27 83. עוד בתאריך הנ"ל פרסמה הנתבעת בפייסבוק "פוסט" המכיל את האמירות הבאות :
28 **"..בית ספר ידוע ככושל עם מנהלת דומה...וכאן נפלנו קשה ואנו משלמים מחיר איום ונורא,**
29 **הנהלת בה"ס ניצנים מגשרת אותנו מבית הספר שלנו וילדינו צריכים לעבור בית הספר בלב**
30 **שבור. חשבנו מנהלת אך לא קראנו על הדלת "כונס נכסים".**
31
32 84. פוסט זה מכיל אף הוא אמירות העולות כדי לשון הרע, לרבות היות התובעת כושלת; גישור
33 ההורים מבית הספר בידי הנהלתו; והתואר "כונס נכסים" שיוחס לתובעת.
34

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

85. האמירות מושא פרסום זה הם, בעיקר, בעלות אופי של חיווי דעה, ומצאתי כי הן חוסות תחת הגנת תום הלב בסעיף 15.
הנתבעת, אשר כאמור סברה שהתובעת כושלת בתפקידה וכי התנהלותה גורמת לכישלון תוכנית החינוך המשלב ועזיבת תלמידים והורים מבית הספר, הביעה את דעתה בנדון, ובנסיבות העניין היא זכאית להגנת סעיף 15(4).
גם התואר "כונס נכסים", שברגיל מקושר להליך של פשיטת רגל, נעשה בנסיבות העניין כהבעת דעה בהקשר של כישלון החינוך המשלב אשר יוחס ע"י הנתבעת לתובעת, ואף הוא נהנה מהגנת תום הלב.

86. ודוק. העובדה שהוכרה הגנת תום הלב ביחס לפרסום בו אנו עוסקים, בעוד שהגנה זו לא הכרה ביחס לפרסום הקודם בו דנו, אף ששניהם פורסמו באותו היום, אינה מעוררת קושי.
כפו שפורט בהרחבה לעיל, הנתבעת פעלה ממניעים אידיאולוגיים בהם האמינה בתום לב, כאשר היא משוכנעת שיש לעשות כל מאמץ כדי להעביר את התובעת מתפקידה.
במסגרת זו היא פרסמה פרסומים שמפאת אופיים ודרך ניסוחם יכולים לחסות תחת הגנת תום הלב (כמו הפרסום הנוכחי), בעוד שביחס לחלק אחר מהפרסומים היא לא נהנית מהגנה זו, בשים לב לאופיו ודרך ניסוחו, כמו גם מידת אי התאמתו למציאות.

פרסום מיום 24.6.14

87. במסגרת כתבה שפורסמה בעתון מעריב, צוטטה הנתבעת כמי שאומרת שהעירייה ומשרד החינוך "פוחדים להחליף את המנהלת"; כי אם לא יקשיבו לנו "בית הספר עלול קרוס"; וכי התובעת "מדדררת את בית הספר".

88. גם בהנחה שמדובר בלשון הרע, הדברים נהנים מהגנת תום הלב, כקבוע בסעיף 15 לחוק, והכל כמפורט בהרחבה לעיל.

פרסומים מיום 26.6.14

89. מדובר בשני פרסומים, אשר הרקע שלהם דומה, והוא נוגע לתקרית שארעה ביום 26.6.14. בכדי להבין את הדברים, יש צורך בהבאת הרקע הדרוש לעניין.

90. ביום 26.6.14 התקיים טקס סיום לכיתות ו' בבית הספר.
הטקס לא נגע ישירות לנתבעת, אשר בתה לא למדה בכיתה ו', אך הנתבעת היתה מעורבת בו בכך שלימדה ילדים שהשתתפו בטקס מילים ומשפטים בצרפתית.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

91. הימים שקדמו לטקס הנדון היו ימים בהם הגיעו רמת המתיחות והחשדנות בין התובעת להורים, לרבות הנתבעת, לרמת שיא, כאשר בין היתר ההורים טענו שהתובעת אינה מאפשרת להם להיכנס לכותלי בית הספר לצורך עריכת אסיפה.

ביום 26.6.14 הגיעה הנתבעת, מלווה בבתה, לבית הספר וביקשה להיכנס כדי להיות נוכחת בטקס האמור, ואולם השומר לא איפשר לה.

על נקודה אחרונה זו אין מחלוקת (ראו למשל סעיף 6 לתצהיר ההפרכה של התובעת), ואולם הצדדים חלוקים בשאלת הגורם לאי מתן אפשרות כניסה, כאשר התובעת טוענת כי הדבר היה מפאת מצוקת מקום באולם, והנתבעת טוענת כי הדבר היה על רקע נקמנות של התובעת כלפיה.

נראה כי בנקודה זה האמת נמצאת "באמצע", כעולה ממכתב של הנתבעת לדבורי נגר, מפקחת במשרד החינוך (נספח י' לתצהיר התובעת), בו מסרה הנתבעת כי קיבלה שיחה לפני הטקס במסגרתה נמסר לה כי הורים שיגיעו לעשות פרובוקציות בטקס ייתבעו. נראה כי עובר לטקס הגיעו להנהלת בית הספר ידיעות בדבר כוונת הורים להגיע למקום לצורך הבעת מחאה, דבר שהוביל להוראה לשלול כניסה של הורים שילדיהם אינם נמנים על ילדי כיתה ו'. עוד עולה כי הוראה ברוח זו היתה כללית, ולא דווקא כוונה לנתבעת באופן ספציפי, אם כי לא מן הנמנע שהתובעת לקחה בחשבון גם את הנתבעת בעת שניתנה ההוראה.

92. עד כאן הרקע לפרסומים, ומכאן נעבור לדיון בתוכנם. בפרסום מיום 26.6.14 (נספח יז' לתצהיר התובעת), ציינה הנתבעת את הדברים הבאים: **"היום הלכתי לטקס כיתות ו' של בה"ס עם ביתי. מאז ומתמיד הולכת עם ילדי לטקסים סוף שנה, זה יפה ומרגש, סוג של סגירת מעגל. הגעתי עם נילי ב- 19:00 וכניסה שומר בה"ס פנה אלי, התבייש נורא לומר לי ולחש "אני שנתיים וחצי עובד בבה"ס אף פעם לא בקשו מימני דהר (כך במקור – א.ס) כזה. מנהלת בה"ס נתנה הוראה שלא לאפשר לכך להכניס פנימה".**

פוסט זה גרר תגובות אוהדות, לרבות **"כבר אין מילים...מה שכן אפשר לומר זה שעצרו את האישה הלא נכונה."** בהמשך ובתגובה כתבה התובעת פוסט נוסף, בו סיפרה כי לאחר שהביעה מחאה נתקבלה הוראה להכניסה פנימה, והוסיפה **"אולי מישו סוף סוף יבין מי היא המנהלת, מדובר בבה"ס ניצנים"**.

93. האמור בפרסומים אלה מהווה לשון הרע, משום שהוא נועד לצייר את התובעת כמי שקיבלה החלטה שרירותית ובלתי סבירה בדבר מניעת כניסת של אמא לטקס סיום, כדבר המעיד על אופיה הבעייתי ושיקול דעתה הלקוי.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

- יש לציין כי הפוסט הראשון בו תואר סיפור המעשה, הופיע לאחר פוסט קודם של הנתבעת, ובו פניה לשר החינוך להתערבות בבית הספר, תוך הפניית הקורא לתקציר כתבה שפורסמה במקומו, בה הוצגה עמדת הורי בית הספר לפיה התובעת מדרדרת את בית הספר ונמצאת בשנים האחרונות של הקריירה שלה.
- ברי אפוא כי הנתבעת גייסה את סיפור המעשה הנדון כדי להציג את התובעת באור שלילי, מבחינת תוכנות אופי ושיקול דעת.
94. לשיטת הנתבעת, הפרסום האמור חוסה תחת הגנת אמת בפרסום והן הגנת תום הלב.
95. אשר להגנת אמת בפרסום, אף שהפרסום נסמך על אירועים שהתרחשו במציאות, הרי שאופן הצגתו יכול לחטוא לאמת, הואיל והוא אינו מציג את התמונה בכללותה.
- הקורא הסביר עלול שלא להבין את ההקשר בו ניתנה ההוראה בדבר מניעת כניסת הנתבעת לבית הספר, כאשר ההקשר הנכון הוא שבין התובעת להורים היתה מתיחות רבה, לרבות ביחס לסוגיית כניסת הורים בכדי להביע צעדי מחאה כנגד התובעת וכנגד ההחלטה להשאירה בתפקידה.
- הצגת הדברים כפי שהם הוצגו עלולה להוביל את הקורא הסביר למסקנה שההחלטה שלא לאפשר את כניסת הנתבעת היא החלטה תלושת הקשר, אשר ניתנה באופן שרירותי וממניעים זרים, בעוד שבמציאות דובר בהחלטה כללית, אשר ניתנה על רקע חשש מצד התובעת שהורים יעשו שימוש ב טקס כדי להביע מחאה (ואינני אומר בזאת שזו היתה כוונת ההורים במציאות).
- נוסף לכך, הפרסום אינו מבהיר דיו את הקשר של התובעת לטקס, ועלול להשתמע ממנו שהנתבעת סורבה להיכנס לטקס הנוגע ישירות ביתה (כפי שעולה מתגובת אחד המגיבים).
96. הואיל והפרסום חוטא להצגת מכלול העובדות הנוגעות לאמת, סבורני כי שהוא אינו יכול ליהנות מהגנת אמת בפרסום.
97. אלא שבנסיבות העניין הפרסום נהנה מהגנת תום הלב.
- כאמור, הנתבעת אכן סורבה להיכנס לטקס, כאשר לא היתה אינדיקציה לכך שהיא הגיעה במטרה לחבל בו; כאשר היתה לה נגיעה לטקס, כמבואר לעיל; וכאשר כניסתה אושרה לבסוף.
- בנסיבות אלה, אשר התרחשו על רקע משבר אימון חריף בין התובעת לנתבעת, ובעוד הנתבעת מאמינה, בתום לב, שנעשה לה עוולה וכי מדובר בדוגמה נוספת לשיקול דעתה הלקוי של התובעת, היתה הנתבעת זכאית להציג את הדברים תוך הבעת מחאה והבעת דעה, גם אם הדברים לא שיקפו הצגה מלאה ומושלמת של מכלול הנתונים.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

אציין כי הנתבעת לא טענה בפרסום שטקס הסיום נגע ישירות לבתה, ואף ציינה שהיא מאז ומתמיד הולכת לטקסי סיום באופן כללי, באופן שיכול ללמד כי הטקס הנדון לא נגע ישירות לבתה, כאשר בכל מקרה אין בתוכן הפרסום משום פער כה עצום בינו לבין המציאות, באופן ששולל את הגנת תום הלב, והכל בשים לב שאכן שוכנעתי שהנתבעת פעלה בתום לב ביחס לפרסום האמור.
בנסיבות העניין זכאית הנתבעת ליהנות מההגנה הקבועה בסעיפים 15(2), 15(3) ו-15(4) לחוק.

פרסום מיום 27.6.14

98. בתאריך זה שלחה הנתבעת מכתב לשר החינוך, עם תפוצה רחבה, ביחס לתקרית של מניעת כניסתה לטקס סיום, עליהם פורט לעיל.
כותרת המכתב היתה "מונעים מאמא להכנס לטקס סיום עם ביתה? זה קורה בבה"ס ניצנים – כרמיאל".

במכתב תוארה התקרית באופן דומה למדדי למה שנאמר בפוסטים הנ"ל, ולקראת סיומה הוסיפה את המשפט הבא: **ברגע זה, כאשר אני כותבת לכם, אני רגועה כי מי שפוגע כך באימא בערב חגיגי ובנוכחות הורים וילדים, הינו בן אדם חסר גבולות, חסר איפוק, חסר מחשבה חינוכית אם בכלל...**

99. ברי שהמכתב מכיל לשון הרע, מאותם טעמים שפורטו לעיל.

100. גם כאן הגנת אמת בפרסום אינה מסייעת לנתבעת, מאותם טעמים שפורטו לעיל, כאשר כאן מתווסף נדבך נוסף בהקשר זה, הנוגע לכותרת המכתב, העלולה לגרום לקורא כי נמנעה כניסת אמא מטקס סיום הקשור ישירות לבתה, ולא היא.

101. אשר להגנת תום הלב, לאחר שקילת הדברים מצאתי שגם ביחס למכתב זה, כמו ביחס לפוסטים הנ"ל, היא עומדת לנתבעת.

הטעמים, בעקרון, דומים לאלה שנדונו בפוסט, ולא אחזור כאן על הדברים.
התקרית אותה חוותה הנתבעת, הקנתה לה זכות לפנות לממונים על התובעת, להציג את הדברים, ובין היתר לחוות את דעתה על התובעת, כפי שהיא לשיטת הנתבעת, לרבות הערכות שליליות ביותר כפי שהוצגו במכתב.

גם כאן אציין שההגנה אינה נשללת רק משום שהדברים אינם תואמים באופן מושלם את המציאות (והרי ההגנות שבסעיף 15 לוקחות בחשבון אפשרות של קיום הגנה טובה חרף אי התאמה למציאות), כאשר בנדון אציין כי המכתב לא הכיל עיוות של המציאות באופן היורד לשורשם של דברים.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

1 אכן, הכותרת של המכתב עלולה להטעות בתיאור המציאות, במידה גדולה מההטעיה שעלולה
2 להיגרם בנדון כאשר קוראים את תוכן הפרסום, ואולם בשים לב למכלול הנסיבות, לרבות
3 תוכן הפרסום עליו עמדנו לעיל; בשים לב לנמעני המכתב ולמכתבים קודמים אותם כבר
4 קיבלו מהנתבעת; לא מצאתי שהכותרת שוללת את הגנת תום הלב העומדת לנתבעת.

פרסום מיום 30.6.14

8 102. לטענת התובעת, ביום זה (שהיה היום האחרון של הלימודים), הטיחה בה הנתבעת, בעל פה,
9 כי התובעת היא האשמה במצב; שהיא "המיתה" את בית הספר; שבגללה ילדים צריכים
10 לעזוב; ושהיא "שדדה" את ההורים והילדים (כאשר הכוונה היתה לתוכנית החינוך המשלב).

12 103. מבלי לקבוע מסמרות בשאלה האם נאמרו הדברים ומה בדיוק נאמר, הרי שגם אם נניח
13 שהדברים נאמרו כפי שתיארה אותם התובעת, הנתבעת נהנית ביחס אליהם מהגנת תום הלב,
14 בשים לב למכלול הנימוקים שכבר הוצג לעיל.

פרסום מיום 4.7.14

18 104. בתאריך זה פרסמה הנתבעת פוסט בפייסבוק (נספח ה' לתצהיר התובעת), בו התייחסה
19 לכתבה שפורסמה בעיתון מקומי ביחס למחלוקת בין הורים לבין התובעת סביב בית הספר.
20 בפוסט זה ציינה התובעת, בין היתר, כי "למשך שנתיים היית (כך במקור – א.ס.) לנו הדגמה
21 מתמשכת מצד ההנהלה מה זה חוסר שיתוף פעולה וכוחניות", ולאחר מכן הוסיפה "יש מי
22 שעכשו (כך במקור) מרמז להורים "אהה, ראיתי את חתימתך בתוך ה- 200...". (הכוונה
23 לעצומה עליה חתמו הורים ואשר קראתה להחלפת התובעת – א.ס.) פנים קדימה לזמן
24 הנקמה. הודיפה כבר התחילה ביום חמישי כאשר המנהלת נתנה הוראה לשומר לאסור אלי
25 (כך במקור – א.ס.) להיכנס לטקס סיום".

27 105. הטקסט הנ"ל מכיל לשון הרע, המתבטאת בטענה לפיה במשך שנתיים היתה הדגמה מצד
28 ההנהלה (קרי התובעת) בעניין חוסר שיתוף פעולה וכוחניות.
29 עם זאת ביחס לאמירה זו, המהווה הבעת דעה בהקשר לכתבה שפורסמה בעיתון מקומי ואשר
30 אליה הפנתה הנתבעת בפוסט, נהנית הנתבעת מהגנת תום הלב, מטעמים שכבר פורטו לעיל
31 ואין טעם לחזור כאן עליהם.

33 106. התובעת טענה שהאמירה "פנים קדימה לזמן הנקמה" מהווה לשון הרע, משום שלשיטתה
34 הנתבעת ביטאה בכך את כוונתה לנקום בתובעת גם בעתיד.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

1 אלא שעיון בפרסום, כמו גם מעדות הנתבעת ומשאר ראיות שהוצגו לפניי, מעלים כי מעשה
2 "הנקמה" שהוזכר ע"י הנתבעת באמירה הנדונה יוחס לתובעת עצמה, כאשר הנתבעת עושה
3 שימוש במשפט אותו אמרה התובעת בפגישה קודמת (שהכיל את המילים "פנים קדימה"),
4 והביעה את דעתה שהתובעת התכוונה במילים אלה לנקמה ולא לשיתוף פעולה, כאשר
5 בהמשך ישיר לאותה אמירה טענה הנתבעת כי הנקמנות של התובעת מתבטאת בתקרית בה
6 נמנעה ממנה כניסה לבית הספר בטקס הסיום.
7 מדובר אפוא בהבעת דעה מצד הנתבעת, בדבר התנהלות נקמנית, בעיניה, של התובעת, והבעת
8 דעה זו חוסה בנסיבות העניין תחת הגנת תום הלב.
9

פרסום מיום 6.7.14

10
11
12 107. המדובר במכתב תגובה של הנתבעת שהופנה לדבורי נגר, מפקחת מטעם משרד החינוך, וזאת
13 בעקבות מכתב של האחרונה מיום 5.7.14, שהרקע לכתיבתו היה טענות הנתבעת ביחס
14 לתקרית מניעת כניסתה לטקס הסיום, עליה עמדנו לעיל.
15 במכתב הגב' נגר מיום 5.7.14 נטען כי התובעת מנעה כניסה של מי שהטקס לא נגע לו, וכי
16 בעקבות פניה של הנתבעת התאפשר כניסתה לבסוף. הגב' נגר הוסיפה כי "חבל שהאירוע נוצל
17 על ידך להתנהגות פרובוקטיבית ופוגעת במנהלת בית הספר."
18 על כך הגיבה הנתבעת ביום 6.7.14, במכתב ארוך שנשלח בתפוצה רחבה למדי, בו שטחה את
19 טענותיה, בפרוטרוט, ביחס לתקרית ולרקע שלה.
20 במכתב זה טענה הנתבעת כי אמירותיה של הגב' נגר כלפיה גובלות בהוצאת דיבה, והוסיפה
21 את הדברים הבאים: **"המנהלת בחרה בלנהוג כלפי בצעד נקמני ופוגעני של חרם ולאחר מכן
22 לעטוף את הצעד האסור זה בבגד שקרי ולזה את נותנת גושפנקא רשמית???"**
23

24 108. הדברים האחרונים שצוטטו לעיל עולים כדי לשון הרע, מאחר שהם מכילים טענות בדבר
25 התנהלות נקמנית מצד התובעת, אשר עטפה את הצעד הנקמני (מניעת כניסת הנתבעת) "בבגד
26 שקרני".
27 אלא שהנתבעת נהנתה, בנסיבות העניין, מהגנת תום הלב ביחס לאמירה זו.
28 הנתבעת העלתה את האמירה בתגובה לטענות שהופנו כלפיה ע"י מפקחת מטעם משרד
29 החינוך, אשר טענה שהיא עשתה פרובוקציה מהתקרית.
30 הנתבעת, אשר חוותה כאמור את התקרית כצעד נקמני מצד הנתבעת, טענה את הדברים
31 להגנתה, תוך שהיא מביעה את דעתה ביחס למניעים שעמדו מאחורי שלילת כניסתה (אשר
32 אכן התרחשה במציאות) ובדבר הנימוקים שנתנה התובעת למניעת כניסתה, אשר בעיני
33 הנתבעת לא היו נכונים.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

בנסיבות העניין, כאשר הנתבעת מבעיה את הדברים בתום לב, ומבלי לקבוע כי טענותיה בנדון
אכן אמת (ככל שניתן לקבוע זאת, בשים לב למאפיין של הבעת דעה שנכלל בביטוי), חלות
הגנות הקבועות בסעיף 15 לחוק.

פרסומים של הנתבעת בדף מצילים את ניצנים

109. לצד הפרסומים הנ"ל, הפנתה התובעת טענות ביחס לסדרה של פרסומים קצרים, שבחלקם
חופף לפרסומים הנ"ל, אותם העלתה הנתבעת בדף משותף שנקרא "מצילים את ניצנים".
נעבור על פרסומים אלה בקצרה, בשים לב לפירוט שהובא לעיל, ולכך שחלק מהפרסומים
חופף או דומה מאוד למה שכבר דנו בו.

110. ביום 16.6.14 פרסמה הנתבעת את הדברים הבאים:

"ללא הנהלה חדשה בית הספר ימשיך ויקרוס".

המדובר בהבעת דעה, החוסה תחת הגנת תום הלב.

111. ביום 17.6.14 פרסמה הנתבעת את הדברים הבאים:

"מנהלת בית הספר אינה מאפשרת לנציגי כיתות להתכנס בכותלי ביה"ס".

מדובר באמירה המשקפת, כך נראה, את המציאות, ובכל מקרה בכזאת החוסה תחת הגנת
תום הלב.

112. ביום 18.6.14 פרסמה הנתבעת את הדברים הבאים:

..מנהלת כושלת המובילה את בית הספר היישר לתהום. מזעזע!!"

מדובר בהבעת דעה החוסה תחת הגנת תום הלב שבסעיף 15.

113. ביום 24.6.14 פרסמה הנתבעת את הדברים הבאים:

**"בית הספר ידוע ככושל עם מנהלת דומה.. חשבנו מנהלת אך לא קראנו על הדלת כונס
נכסים."**

אמירות זהות נדונו לעיל, ולגביהן כבר קבעתי שהן נהנות מהגנת תום הלב.

114. ביום 26.6.14 פרסמה הנתבעת את הדברים הבאים: **אולי מישהו סוף סוף יבין מי היא**

המנהלת, מדובר בבית ספר ניצנים".

אמירה זהה נדונה לעיל, ולגביה כבר קבעתי שהיא נהנית מהגנת תום הלב.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

ב. פרסומים המיוחסים לנתבע

פרסום מיום 1.6.14

115. בתאריך זה פרסם הנתבע בפייסבוק את הפוסט הבא:

"משרד החינוך משאיר בתפקידה מנהלת שמנסה למנוע פגישות של הנהגת הורים, ממנה את יו"ר ועד הנהגת הורים באופן לא חוקי ומפטר את כל מי שמנסה לשפר את מצבו העגום של בית הספר."

116. לשיטת התובעת (סעיף 44 לסיכומיה), הפרסום הנ"ל מכיל "לשון הרע" בשים לב לטענה שהתובעת מינתה את יו"ר ועד ההורים באופן לא חוקי, ולטענה לפיה התובעת מפטר את כל מי שמנסה לשפר את מצבו העגום של בית הספר.

בנדון יש לקבל את טענותיה של התובעת, כאשר אכן המדובר בלשון הרע, המציגה את התנהלות התובעת כמנהלת בית ספר באור שלילי ביותר; מייחסת לה מינוי לא חוקי; כמו גם פיטורים גורפים של כל מי שמנסה לשפר את מצבו של בית הספר.

117. ביחס לאמירות אלה טען הנתבע הן להגנת "אמת בפרסום", והן להגנת "תום הלב".

118. אשר לטענה בדבר מינוי יו"ר ועד ההורים באופן לא חוקי, טען הנתבע שההליך אכן לא היה חוקי, משום שבחירתו של מר עמר נעשתה בניגוד להוראות חוזר מנכ"ל.

כזכור, הנתבעים טענו כי מר עמר נבחר בחטף, בסיום מפגש בו השתתפו הורים עם גורמים בבית הספר, ללא הליך של בחירות, כפי שמחייב חוזר מנכ"ל.

לעניין זה התייחסה הנתבעת בתצהירה (סעיף 11), עת תיארה את המעמד בו מונה מר עמר. התובעת לא התייחסה לטענה בתצהירה, ואולם היא הגישה תצהיר של מר עמר, בו הוא טען כי נבחר לתפקיד בהליך של בחירות, לאחר שהציג את מועמדותו (סעיף 4).

119. לאחר בחינת חומר הראיות שהוצג בנדון אין לומר שהטענה בדבר היות הליך מינויו של מר עמר ליו"ר ועד ההורים בלתי חוקי הוכחה כדבעי במישור העובדתי.

מצאתי כי הסוגיה לא הובררה עד תום ע"י הצדדים; לא הוצג חוזר מנכ"ל בנדון; לא הובאו די ראיות להוכחת הליך מינויו של מר עמר; ואין לומר כי גרסתו של מר עמר, לפיה הוא נבחר בבחירות לאחר שהציג מועמדות, נסתרה.

משכך, הנתבע לא הוכיח כדבעי את הגנת "אמת בפרסום" ביחס לטענה האמורה.

120. ברם, שמצאתי כי עומדת לנתבע הגנת תום הלב ביחס לטענה הנדונה.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

- מחומר הראיות עולה כי היתה מחלוקת סביב אופן מינויו של מר עמר ליו"ר; הורים הציפו את הדבר בהתכתבויות בזמן אמת (נספח 3 לתצהיר הנתבעת; נספח 7 לתצהיר הנתבע); והיתה קיימת אי בהירות ביחס לעמידת הליך המינוי בהוראות חוזר מנכ"ל. הואיל והנתבע פרסם את הדברים בתום לב, בסוברו כי הליך המינוי אכן לא היה חוקי, ומכיוון שבנסיבות העניין יש תחולה לחלק מסעיפי המשנה של סעיף 15 (לרבות סעיפים קטנים 3 ו-4), עומדת לו הגנת תום הלב שבסעיף 15.
121. אשר לטענה לפיה התובעת פיטרה את כל מי שניסה לשפר את מצב בית הספר, הרי שטענה זו לא הוכחה במישור העובדתי כטענה נכונה. עת נשאל הנתבע בנדון במסגרת חקירתו הנגדית, הוא הביא כדוגמה את "פיטוריה" של המורה סבטה, והוסיף כי ייתכן "שהניסוח פה הוא לא מדויק" (עמ' 54 לפרוטוקול הישיבה מיום 21.3.17).
- ברי כי אין די במה שאירע עם המורה סבטה (אשר ספק אם ניתן לסווג אותו כפיטורים שלה בידי התובעת), בכדי לבסס טענה לפיה התובעת ניסתה לפטר כל אדם שניסה לשפר את מצב בית הספר.
122. אף אינני סבור כי עומדת לנתבע הגנת תום הלב ביחס לאמירה הספציפית בה אנו דנים. מדובר בטענה עובדתית גורפת (ולא בהבעת דעה), שכאמור כלל לא הוכחה. כאשר נשאל הנתבע על ידי, במהלך עדותו, מדוע עשה בה שימוש, השיב: **"למה השתמשתי בו (הכוונה לביטוי הנדון – א.ס.) אני לא יודע. שוב, הדברים קרו פה לפני הרבה זמן. הייתה תחושה כללית של קריסה כללית"**.
- מצאתי כי ביחס טענה עובדתית גורפת זו, אשר לא נמצא לה כל תימוכין במישור העובדתי, לא הוכיח הנתבע את הגנת תום הלב.
123. סיכומו של דבר, התובעת זכאית לפיצוי בגין אמירת הנתבע לפיה היא פיטרה את כל מי שניסה לשפר את מצבו של בית הספר.
- פרסום מיום 24.6.14
124. בתאריך זה העביר הנתבע, באמצעות דואר אלקטרוני, מכתב לתובעת, עם תפוצה שכללה את משרד מבקר המדינה; שר החינוך; הממונה על פניות הציבור במשרד החינוך; וגורמים בעיריית כרמיאל.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

125. על מנת להבין את הרקע לשליחת המכתב, יש להתייחס למכתב קודם, מתאריך 22.6.14, אשר
הופנה ע"י הנתבע ישירות לתובעת (ואשר כשלעצמו אינו מהווה "פרסום" לפי החוק, הואיל
והוא נשלח לתובעת בלבד).
במכתב מיום 22.6.14, שכותרתו "אי סדרים לכאורה בהתנהלות בית הספר", כתב הנתבע
לתובעת, בין היתר, כי הוא פונה אליה "להביע את דאגתי הרבה לגבי אי הסדרים לכאורה
בהתנהלות בית הספר", כאשר הוא ממשיך ומסביר כי למרות בקשות חוזרות לקבלת דוחות
תקציב של בית הספר, עדיין לא הוצג דו"ח שכזה. עוד נטען כי להבנת הנתבע לא מונה גזבר
לבית הספר.
הנתבע הוסיף כי הוא רוצה להאמין שיש הסברים טובים לתהיות הנ"ל; הוא ביקש את תגובת
התובעת; וציין כי במידה ולא תהיה תשובה הוא יפנה לגורמים שונים, לרבות מבקר המדינה.
126. על רקע זה נכתב המכתב מיום 24.6.14, בו ציין הנתבע בפני התובעת כי לצערו הוא לא קיבל
מענה לדרישותיו, וכשהוא מודיע לה כי הוא מעביר מכתב זה, ביחד המכתב הקודם, לגורמים
שפורטו לעיל.
127. האמור במכתב מיום 22.6.14, אשר הופץ בתפוצה רחבה ביום 24.6.14, מכיל ביטויים העולים
כדי לשון הרע, שכן הוא מייחס לתובעת אי סדרים בהתנהלות בית הספר בתחום הפיננסי,
ובכך הוא יכול להכתיים את שמה ולפגוע במשרתה ובעיסוקה.
128. לטענת הנתבע, הדברים שפורסמו היו אמת לאמיתה, ובכל מקרה הוא נהנה מהגנת תום הלב
העומדת לו.
לאחר שקילת חומר הראיות בנדון מצאתי כי אכן הוכחה הגנה טובה של הנתבע ביחס לאמור
בפרסום הנדון.
ראשית, עולה כי אכן נעשתה פניה לתובעת, לרבות מצד הנתבע, לקבלת דו"ח תקציב שנת
2013, ופניה זו לא נענתה בשלב ראשון.
עוד עולה כי צצו תהיות ביחס לשיוך תשלומי הורים וסיווג הוצאות בתקציב בית הספר לשנת
2013; כי נעשו טעויות פיננסיות/חשבונאיות אשר זיכו לבסוף את ההורים בהחזרים; כי היה
בסיס לדרישה בעניין התקציבים; וכי היו תהיות ביחס למינוי גזבר לבית הספר.
בנסיבות שכאלה, האמור במכתב הנדון, אשר נוסח כעיקרון בלשון זהירה, והציג את הדברים
כאי סדרים "לכאורה", הלם את המציאות.
שנית, בנסיבות דנן, וגם בהתעלם מהתאמת תוכן הפרסום למציאות, עמדה לנתבע הגנת תום
הלב, בתור הורה שפנה למנהלת בית הספר לקבלת דוחות כספיים; דרישתו לא נענתה; והוא
פנה על כך בטרוניה לגורמים רשמיים שהן בעלי נגיעה לדבר.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

פרסום מיום 25.6.14

129. בתאריך זה פנה הנתבע לתובעת, באמצעות דואר אלקטרוני עם תפוצה רחבה לגורמים במשרד החינוך ובעירייה. הנתבע הלך על כך שחרף פניותיו אליה בעניין קבלת דוחות כספיים, וחרף פניה לגורמים רשמיים, פניותיו לא זכו לכל מענה. הנתבע הוסיף כי "התנהלותך הזאת מתחילה לעורר חשד, לצערי, שאת מנסה להסתיר מההורים את המידע מסיבה כלשהי שאני לא יודע מה היא. מעבר לזה, לא ראוי בעיני שמנהלת בית ספר תתעלם באופן עקבי מהורה של תלמיד בבית הספר, ללא קשר לתוכן התגובה. אני רוצה להבהיר לך שללא כל קשר לשאר הבעיות והאתגרים בבית הספר (ולא חסרים לנו כאלה), אני לא מתכוון להניח לנושאים אלה שקשורים למנהל תקין ולטיפול בכספי ציבור, עד שתחילי להתנהל לפי התקנות והחוק באופן שקוף כפי שנדרש."

130. דברים אלה מכילים התבטאויות העולות כדי לשון הרע, כאשר הנתבע מטיח בתובעת שהתנהלותה במישור הפיננסי "מתחילה לעורר חשד", וכאשר הנתבע טוען כי מדובר בעניינים הקושרים למנהל תקין ולטיפול בכספי ציבור, לגביהן התובעת מתנהלת בחוסר שקיפות. 131. אלא שהפרסום אינו מזכה את התובעת בפיצוי, משום שהנתבע הוכיח שעומדת לו הגנה טובה, לכל הפחות במישור תום הלב. כמפורט לעיל, המכתב פורסם על רקע אי היענות לדרישת הנתבע בנוגע לקבלת דוחות כספיים, דבר שעורר אצל הנתבע חשד להסתרת נתונים רלוונטיים. בנסיבות אלה עמדה לנתבע הזכות להציף את הדברים, לרבות עצם החשד שהתעורר בקרב, והוא רשאי היה לחוות את דעתו בכך שמדובר בעניין הנוגע למנהל תקין, אשר לסברתו התובעת אינה מתנהלת לגביו בשקיפות. לאור זאת עומדות לנתבע ההגנות הקבועות בסעיפים קטנים (2), (3) ו/או (4) לסעיף 15 בחוק. ויודגש, כי גם כאן התנסחות הנתבע היתה זהירה למדי; הוא הציג את הדברים כחשד על רקע התנהלות אותה תיאר; והוא לא ייחס לתובעת מעשים מעבר להקשר של אי הצגת דוחות (כגון טענה של שלשול הכספים לכיסה).

פרסום מיום 26.6.14

132. בתאריך זה פרסם הנתבע בפוסט בפייסבוק את הדברים הבאים: "מדהים. עד מתי משרד החינוך יגבה את הבריונות הזאת?"

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

- 1 מנהלת בית הספר מנעה מאמא להיכנס למסיבת סיום. נתנה הוראה לשומר לא להכנס את
2 האמא!!! בוש וחרפה, זו עוד דוגמה למעשה בריונות של המנהלת כלפי הורים, מורים...
3 מה הדבר הבא??? כלפיי הילדים?
4
5 133. ברי כי דברים אלה מהווים לשון הרע.
6 התובעת הוצגה כמנהלת שמנעה מאמא להיכנס למסיבת סיום, כאשר הדבר מוצג בפרסום
7 כהמשך של מעשי בריונות מצד התובעת כלפי הורים ומורים, ואף מועלה חשש שבריונות
8 שכזאת תופגן כלפי הילדים.
9
10 134. יש לציין כי הנתבע מסר בעדותו שהדברים הנ"ל הם בסך הכל "שיתוף" של סטטוס בפייסבוק,
11 וכי הוא רק הוסיף את המשפט "מדהים. עד מתי משרד החינוך יגבה את הבריונות הזאת?".
12 ברי כי בכך אין סג, גם אם הדברים נכונים.
13 "שיתוף" בפייסבוק של דבר מה המהווה לשון הרע, הוא כשלעצמו לשון הרע, שכן חזרה על
14 דברים המהווים לשון הרע עולה כדי פרסום של לשון הרע, והדברים בוודאי נכונים ביחס
15 למשפט שהוסיף הנתבע.
16
17 135. בנוגע לאמירה הנדונה, המתייחסת לתקרית בה נמנעה (לפחות בשלב ראשון) כניסתה של
18 הנתבעת לטקס הסיום של כיתות ו', טען הנתבע להגנת אמת בפרסום ולהגנת תום הלב.
19 אשר לטענת אמת בפרסום, הרי שמצאתי כי זו לא עומדת לנתבע, אף שהמתואר בפרסום
20 מכיל נתונים שהתרחשו בחלקם בפועל, וזאת משום שהפרסום אינו מתאר את המציאות
21 במלואה, ויש באופן תיאור זה כדי להטעות את הקורא.
22 כאמור לעיל, הרקע להוראה בדבר מניעת כניסת הנתבעת היה, הוראה כללית על רקע חשש
23 של פרובוקציות מצד הורים במהלך טקס סיום, כאשר בנוסף, ולא פחות חשוב מכך, דובר
24 בטקס סיום שלא נגע לבתה של הנתבעת ישירות, אלא לטקס בו לנתבעת היתה נגיעה עקיפה.
25 והנה, הקורא הסביר עלול לחשוב, שהתובעת נתנה הוראה שנועד למנוע מאמא להשתתף
26 בטקס הנוגע ישירות לבנה או בתה, באופן שנועד לעורר אצל הקורא תחושת זעזוע, ולהצדיק
27 את תווית "הבריונות" שהודבקה לתובעת.
28 מדובר בתיאור שחוטא, נוכח אופן הצגתו, למציאות, ואשר עלול להטעות את הקורא התמים
29 שנחשף אליו.
30
31 136. אשר לטענת תום הלב ביחס לפרסום האמור, טען הנתבע, כאמור לעיל, כי הוא בסך הכל שיתף
32 סטטוס שפורסם על ידי אחרים בפייסבוק, כשהוא מוסיף את המשפט הנדון, כאשר לדבריו
33 הוא האמין בתום לב כי מעשה שכזה מהווה מעשה בריונות.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

1 אלא שאינני סבור כי הנתבע הוכיח את התקיימות רכיב תום הלב הנדרש ביחס לפרסום
2 הנדון.

3 בנדון מסר הנתבע את הדברים הבאים בחקירתו הנגדית:

4 "ש: בעצם אתה ראית את הפוסט הזה שלומדים ממנו שיש אמא שרוצה להיכנס למסיבת
5 סיום והמנהלת מונעת. ראית את זה וישר פרסמת, עשית את זה בתפוצה מאוד רחבה.
6 ת: לא, אני שמעתי את הסיפור הזה גם דרך הורים נוספים, יכול להיות שאפילו דרך סבין
7 (הנתבעת – א.ס) עצמה, אני כבר לא זוכר. צריך להבין, בתקופה הזאת היינו בקשר יומיומי,
8 כי היה, אפשר לראות גם בתאריך 26 ליוני זה סוף שנת הלימודים. ידענו שמה שלא יעשה
9 עכשיו, לא יעשה. ועוד מעט כל משרד החינוך יוצא לזה, וכמו שאמרתי זה היה סיר לחץ,
10 דיברנו כל הזמן אחד עם השני ושמעתי על הסיפור הזה ממקור, לא יודע אם מקור ראשון
11 מסבין או מהורים אחרים אבל לא רק מהפוסט הזה".

12 סבורני כי דברים אלה, בהם ניסה הנתבע להסביר את תוכן הפרסום, אינם עולים בקנה אחד
13 עם תום הלב הנדרש בפרסום.

14 עולה מהדברים כי הפרסום נעשה באווירת לחץ, כאשר לדבריו "מה שלא יעשה עכשיו, לא
15 יעשה". משמע, הנתבע גייס סיפור מעשה לו הוא לא היה עד; הציג אותו באופן חלקי אשר
16 עלול להטעות את הקורא לחשוב שהתובעת מנעה מאמא להשתתף בטקס הנוגע ישירות
17 לילדה ובכך גם לזעזע את הקורא; והציג את ההתנהלות כמעשה בריונות בהמשך למעשים
18 דומים בעבר, כאשר יש חשש שהבריונות תופעל כלפי ילדים.

19 דברים אלה אינם עולים בקנה אחד עם תום הלב הנדרש בסעיף 15, ואין די בעובדה שהיות
20 הנתבע הורה של אחד התלמידים הקנה לו, אפריורי, זכות לבקר את התובעת או לחוות את
21 דעתו אודות התנהלותה.

22
23 137. ויובהר, הדברים אינם דומים לנקודת מבטה של הנתבעת ביחס לפרסום אותו פרסמה בנוגע
24 לתקרית, כאשר לגביה הוכרה הגנת תום הלב, משום שאופן הצגת הדברים בידי הנתבעת, גם
25 אם לא היה מדויק, עלה בקנה אחד עם תום לבה, בפרסום דברים אותם היא חוותה על
26 בשרה, ואשר לא היה בהם כדי לעוות את המציאות במידה שעוותה בפרסומו של הנתבע, שלא
27 היה עד לאירוע הנדון ולא השתתף בו.

28
29 138. לסיכום, התובעת זכאית לפיצוי מהנתבע בגין הפרסום האמורה.

30
31 פרסום מיום 27.6.14

32
33 139. בתאריך זה הפנה הנתבע לתובעת, עם תפוצה לגורמים שונים במשרד החינוך ובעירייה, מכתב
34 העוסק, שוב, בהצגת נתונים מתוך דוחות כספיים של בית הספר.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

1 הרקע למכתב היה בקשותיו החוזרות של הנתבע לקבלת דוחות כספיים, בקשות אשר לשיטת
2 הנתבע נענתה באופן חלקי ומתחמק, עת השאירה התובעת בילקוט בנו של הנתבע דף (שצורף
3 למכתב הנדון), כאשר לשיטת הנתבע לא דובר בדו"ח כספי כנדרש וכפי שנתבקש.
4 לאחר שתיאר במכתב את המאור לעיל, ציין הנתבע את הדברים הבאים:
5 **בעיני מדובר בניסיון לזרות חול בעיני ואולי להרוויח זמן. מעבר לזה, זה פשוט חוסר יושר,**
6 **שלא לנקוט במילים יותר קשות. לא התנהלות ראויה למנהלת בית ספר. אני לא יודע למה**
7 **את כל כך חוששת מחשיפת הדו"חות אבל אני לא מתכוון להרפות מהעניין הזה. זה חוסר**
8 **שקיפות מטרידה מאוד.**
9 **ולבכירי משרד החינוך והעיריה המכותבים, אני רוצה להבין האם ההתנהלות הזאת מקובלת**
10 **עליכם ובגובה (כך במקור – א.ס.) על ידיכם, בניגוד להוראות משרד החינוך.**
11 **אני דורש לקבל עוד השבוע את הדו"חות הכספיים של בית הספר סרוקים במייל."**

12
13 140. ביחס לדברים אלה, המהווים לשון הרע הואיל והם מייחסים לתובעת חוסר שקיפות מטריד
14 וזריית חול בעיניים, עומדת לנתבע בנסיבות העניין הגנת תום הלב.
15 מדובר בביטויים שבאופיים מהווים, בראש ובראשונה, הבעת דעה מצד הנתבע, על רקע נושא
16 של אי קבלת דוחות כספיים, בו היה מעורב באופן אישי בעבר, לאחר שהפנה לתובעת מספר
17 דרישות בנדון.
18 הנתבע, אשר קיבל מסמך שבעיניו לא ענה על הנדרש, רשאי היה לקבול על כך בפני התובעת
19 (עם העתקים לגורמים הנוגעים לדבר), ומעבר לכך הוא רשאי היה, בשים לב לנגיעתו לנדון
20 ולמושא הביקורת, להביע דעתו ביחס להיות ההתנהלות כלא שקופה, ואף כזריית חול
21 בעיניים, להבנתו ולסברתו.
22 בנסיבות העניין נהנה הנתבע מהגנת תום הלב הקבועה בסעיף 15 לחוק.
23

פרסום מיום 29.6.14

24
25
26 141. בתאריך זה שלח הנתבע לתובעת, באמצעות דואר אלקטרוני, מכתב עם תפוצה רחבה קרב
27 גורמים שונים במשרד החינוך ובעירייה.
28 את המכתב הכתיר הנתבע בכותרת הבאה: **"חשיפה לתכנים פורנוגרפים בזמן השיעור**
29 **בכיתה ד' בבית ספר ניצנים."**
30 את המכתב פתח הנתבע במילים "לצערי פרשה רודפת פרשה בבית הספר".
31 לאחר מכן סופר במכתב שיום קודם לכן נחשף הנתבע לתקרית שאירעה בכיתב ד1, עת
32 הושארו הילדים לבדם ע"י מורה לצורך צפיה בסרט, ובסוף הסרט הם ניסו לחפש דבר מה
33 במחשב "וקפצה להם פרסומת פורנוגרפית".

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

הנתבע ציין כי "ההבדל בין זה לבין צפיה מרוכזת של הכיתה בסרט פורנוגרפי הוא כחוט השערה...", והעלה שאלות כגון מדוע הושארו הילדים לראות את הסרט ללא השגחה; מדוע רשת האינטרנט אינה מוגנת; ומדוע הילדים צריכים להיחשף ל-"זוועה הזאת". הנתבע המשיך ושאל את התובעת במכתב כיצד בכוונתה לטפל בנושא, והוסיף כי גם ככה המצב בבית הספר מדיר שינה מעיניו. בשלב זה עבר הנתבע להעלות טענות במישורים אחרים, כשהוא מפנה לאירועים שהתרחשו בשבועיים האחרונים, לרבות אובדן עשתונות מצד התובעת ע"י חשיפת הילדים לצעקות של התובעת כלפיו עת ביקש לראות דוחות כספיים; מניעת כניסת אמא למסיבת סיום; ילדים שחוששים ללכת לשירותים; וניסיון לפטר מורה שלא מצאה חן בעיניה באופן בלתי ראוי. הנתבע הטיח בתובעת ששיטות כגון "הפרד ומשול", איומים והסתרות, חלפו מהעולם, והבטיח שהוא ידאג שכל הורי בית הספר ידעו מה מתרחש בין כותליו. הנתבע ביקש מהתובעת לקחת אחריות, וסיים באומרו: "האחזות שלך בקרנות המזבח עלולה לגרום לקריסתו הסופית של בית הספר בגלל חוסר אמון של ההורים בניהול שלך".

142. מכתב זה מכיל התבטאות מובהקות של לשון הרע. המכתב מכיל טענות בדבר "פרשה שרודפת פרשה" בבית הספר; אי פיקוח כראוי על ילדים ואי ניהול נכון של רשת האינטרנט והגישה לה; אובדן עשתונות של התובעת תוך צעקות על הנתבע לאוזני ולעיני ילדים; ילדים שחוששים ללכת לשירותים; ונקיטה בשיטות ניהול של הפרד ומשול; איומים והסתרות. אלא שמעל לכל חולשת הכותרת של המכתב, ואשר מי שקורא אותה מבין שהתרחש אירוע חמור מאין כמותו, עת נחשפו ילדי כיתה ד' לתכנים פורנוגרפיים בזמן שיעור, כאשר כל קורא סביר צפוי להזדעזע למקרא כותרת שכזו. ודוקו. אף שהמכתב הכיל שלל טענות, ביחס לנושאים שמעבר לחשיפת הילדים לתכנים הנטענים, כותרת המכתב עסקה באופן בלעדי בחשיפת הילדים לתכנים פורנוגרפיים, באופן בלתי מסתייג, שצפוי לעורר זעזוע בלב הקורא הסביר. דומה כי מנסח המכתב ביקש להסב את הקורא דווקא לרכיב זה בפרסום, שמעצם טבעו הוא בעל אופי שערורייתי ומזעזע, לצבוע בו את הגוונים של הפרסום, ובכך להכתיב את רוחו הכללית של הפרסום.

143. גם כאן טען הנתבע להגנת אמת בפרסום ולהגנת תום הלב.

144. אתחיל עם המרכיב העיקרי של המכתב, כעולה גם מהכותרת שלו, אשר נוגע לחשיפת ילדים לתכנים פורנוגרפיים בכיתה.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

מהראיות עולה כי אכן התרחש אירוע, בו נחשפו ילדים בכיתה לתמונות "לא ראויות", וזאת כעולה מעדותה של המורה פרח דימרמן, אשר העידה כי נתבקשה ע"י התובעת לבדוק את העניין (עמ' 11 לפרוטוקול הדיון מיום 27.2.17).

את התקרית תיארה הגב' דימרמן בכך ש- "קראה לי (הכוונה לתובעת – א.ס.) לשיחה על אירוע שהיה בכיתה בבית הספר, שילדים נחשפו כנראה לתמונות לא רצויות לילדים. ביררתי את הנושא עם הילדים ועם מחנכת הכיתה ונפגשתי עם ההורים ואז ביררנו את כל העניין הזה, איך, איך, איך האירוע התרחש."

הגב' דימרמן הוסיפה בעדותה כי נבדקו, לרבות מול גורמים מקצועיים, סוגיות הנוגעות לחיפוש באינטרנט במחשבי בית הספר, והתברר כי בנקודה מסויימת קיימת בעייתיות עם הגדרת החיפוש, עליה לא נעמיק כאן.

כך או אחרת, זהו הראיה הישירה ביותר שהוצגה לפניי ביחס למהות האירוע הנדון, והיא מסתכמת בתיאור לפיו ילדים נחשפו לתמונות "לא רצויות".

145. אשר לנתבע, הוברר כי הוא לא היה עד לדברים, וכי לא ידוע לו מידיעה אישית אודות אופי ומהות החשיפה לה נחשפו הילדים.

הנתבע הסביר בעדותו כי הוא שמע על האירוע מאחד ההורים, ועל סמך הדברים הוא פרסם את המכתב.

146. לאחר שקילת הדברים לא שוכנעתי כי הנתבע הוכיח את אמיתות הפרסום הנדון ביחס לחשיפת הילדים לתכנים פורנוגרפיים.

כאמור, כל שידוע הוא שילדים נחשפו לתמונות "לא רצויות", ואולם אינני סבור שדי בכך כדי לבסס אמירה בדבר חשיפה לתכנים פורנוגרפיים, אשר משמעותם בעיני הקורא הסביר היא ספציפית וברורה למדי, ואינה מסתכמת בחשיפה לתמונות עירום גרידא (אשר יכולות להוות, כשלעצמן, תוכן לא רצוי לילדים בכיתה ד', אך ניתן להתווכח על היותן תכנים פורנוגרפיים).

זאת ועוד. אופן הצגת הדברים, ובמיוחד הכותרת בעל האופי השערורייתי של המכתב, מהווה, במקרה הטוב מבחינת הנתבע, הצגה חלקית או לא שלמה את המציאות.

כאמור, כל שניתן לדלות מהראיות הוא שהילדים נחשפו לתמונות לא ראויות, וכי הדבר נבע מבעיה כלשהי בהגדרות החיפוש במחשבים.

תיאור תקרית שכזאת ע"י הצגת כותרת שערורייתית של "חשיפה לתכנים פורנוגרפיים" חוטא, כך סבורני, למציאות כמות שהיא, קל וחומר כשהתיאור מובא מפי אדם שלא היה עד לדברים, ואשר ניזון מדבריהם של אחרים.

יתרה מכך, הכתרת המכתב בכותרת בנוסח האמור, ללא סייג, צובעת את הדברים בצבעים עזים של שערורייה ושל התחרשות חמורה מאין כמותה, באופן המכתיב נרטיב חמור, אשר עלול להאפיל על הדברים שנאמרים בהמשך בגוף הפרסום.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

כידוע, לעיתים כותרת הידיעה יכולה להכתיב את היות הפרסום כלשון הרע, חרף דברים שנאמרים בהמשך בגוף הפרסום (ראו שנהר, עמ' 118).

כך או אחרת, אינני סבור כי תיאור הדברים, לרבות כותרת המכתב, תואם בצורה נאמנה למציאות, באופן המאפשר לומר "אמת בפרסום" ביחס לדברים.

גם אינני סבור שעומדת לנתבע הגנת תום הלב ביחס לאמירה הנדונה. 147

גם אם סבר הנתבע כי יש מקום לפנות לתובעת, עם העתק לגורמים נוספים, בעניין חשיפת ילדים לתכנים לא ראויים, ספק רב אם הדרך לעשות זאת היתה ע"י הכתרת המכתב בכותרת שערורייתית, אשר נועדה לזעזע את הקורא הסביר, ולצבוע את הדברים בצבעים עזים של חומרה, והכל מבלי שהנתבע יודע את האמת לאמיתה, ובטרם הובררו הדברים לאושרן.

בנדון הפניתי לנתבע שאלה במסגרת עדותו, במיוחד לגבי בחירתו בכותרת של המכתב (אשר התייחס גם לטענות מסוג שונה), ועל כך השיב (עמ' 40): **"וזה היה שוב, מה היה השיקול שלי באותו רגע לכתוב ככה ולא ככה, אני לא יודע. אני יודע שגם אני הייתי נסער מזה. צריך להבין שגם היינו בסיר לחץ. זאת אומרת היה פה מחופשת פסח שנודע לנו ...**

..

הרושם שהתקבל, כעולה גם מהדברים הנ"ל, הוא שהנתבע בחר במועד הפרסום לעשות שימוש בכותרת שערורייתית, ביחס לאירוע שהוא לא היה עד לו, עוד בטרם הובררו הדברים לאשורן, בכדי לזעזע את המערכת, בשים לב ללחץ בו היו נתונים ההורים, אשר לא באו על סיפוקם בכך שהתובעת נשארה בתפקידה.

התנהלות שכזו אינו עולה בקנה אחד עם רכיב תום הלב הנדרש בסעיף 15.

אשר ליתר חלקי הפרסום, גם לגביהם מצאתי שלא הוכחה הגנה מצד הנתבע. 148

חלקים אלה כוללים טענות עובדתיות כגון איבוד עשתונות מצד התובעת וצעקות על הנתבע למשמע כל; מתן הנחיה לא להכניס את אחת האימהות לטקס סיום; ילדים שחוששים ללכת לשירותים; וחלק מהצוות שחי בפחד.

מחומר הראיות עולה כי אמיתות טענות עובדתיות אלה לא הוכחה כדבעי ע"י הנתבע, לפחות לגבי חלק מהאמירות, אשר אינו יכול ליהנות מהגנת "אמת בפרסום" לגביהן.

כך לגבי הטענה לפיה ילדים מפחדים ללכת לשירותים בבית הספר, בשל התנהלות המיוחסת לתובעת, טענה אשר כלל לא הוכחה.

גם הטענה לפיה התובעת נקטה בשיטות ניהול של הפרד ומשול; איומים והסתרות; כלל לא הוכחה.

הטענה בדבר התפרצות התובעת אל עבר הנתבע בצעקות, קשורה לתקרית שארעה עת הגיע הנתבע לבית הספר במטרה להתעמת עם התובעת ביחס לאי העברת הדוחות הכספיים (ומחומר הראיות אכן ניתן ללמוד כי התרחשה תקרית שכזו), ואולם גם אם נניח שבמהלך

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

1 תקרית זה צעקה התובעת לעבר הנתבע, לא הוכח, במידה הנדרשת, כי אותן צעקות היו על
2 רקע אובדן עשתונות מצד התובעת, ולא כחלק מוויכוח שהתפתח בין השניים, בנסיבות בהן
3 הגיע הנתבע, כך נראה, לבית הספר, ללא תכנון מראש, מתוך כוונה ברורה להתעמת עם
4 התובעת.
5
6 גם לא מצאתי שהנתבע הוכיח את הגנת תום הלב ביחס לחלקים אלה בפרסום.
7 הנתבע העלה כלפי התובעת טענות קשות, תוך שהוא מסתמך על נתונים שהיו ידועים לו מכלי
8 שני, או כאלה שנכונותם לא הובררה.
9 זאת ועוד; מעדותו של הנתבע לפני ברור היה שהמכתב האמור נכתב כאשר הנתבע נמצא
10 "בסיר לחץ", לאחר שניסיונות לשכנע את הממונים על התובעת להעבירה מתפקידה לא צלחו,
11 וכאשר שנת הלימודים מגיעה לקצה ללא התוצאה לה יחלו רבים מההורים (קרי, הדחת
12 התובעת).
13 דומה שהדבר הביא את הנתבע לפרסם את הדברים הקשים במכתב, תוך שהוא מצייר
14 מציאות של התדרדרות קיצונית, בה "פרשה רודפת אחרי פרשה", והכל תוך צביעת המכתב
15 כולו בגוון של שערורייה, בשים לב לכותבת המכתב, עליה עמדתנו לעיל.
16 אינני סבור כי פרסום הדברים בנסיבות אלה עולה בקנה אחד עם תום הלב הנדרש בסעיף 15
17 לחוק.
18

19 150. לאור האמור זכאית התובעת לפיצוי בגין הפרסום שבמכתב הנדון.

פרסום נוסף בדף מצילים את ניצנים

23 151. לצד הפרסומים הנ"ל, מייחסת התובעת לנתבע לשון הרע בפרסום מיום 23.6.14 בדף "מצילים
24 את ניצנים", עת נאמר ע"י הנתבע כי "...המקום מנוהל בצורה לא תקינה ואף מסוכנת
25 לילדים".

27 152. ברי כי הפרסום האמור מהווה לשון הרע, שכן הוא מייחס לתובעת ניהול בית הספר לא תקין,
28 וחמור מכך באופן המסכן את הילדים.

30 153. הנתבע טען להגנת אמת בפרסום ולהגנת תום הלב ביחס לפרסום האמור.

32 154. אינני סבור שהגנת אמת בפרסום הוכחה כדבעי ביחס לפרסום האמור.
33 במיוחד אמורים הדברים ביחס לטענה לפיה בית הספר נוהל באופן שסיכן את הילדים, טענה
34 גורפת שלא הוכחה מחומר הראיות שהנוח לפניי.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

- 1 בתצהיר עדותו (סעיף 24) התייחס הנתבע לאמירה זו, וטען כי כוונתו היתה לבעיות שהתעוררו
- 2 סביב הסעות הילדים, ואליםות שהתפתחה באותן הסעות, ואולם גם אם הדברים נכונים, אין
- 3 בהם כדי לבסס אמירה כללית וגורפת של ניהול המסכן את הילדים, מבלי לפרט בפרסום
- 4 הנדון באיזה סכנה מדובר.
- 5
- 6 אלא שביחס לפרסום האמור הוכיח הנתבע את הגנת תום הלב לפי סעיף 15. 155
- 7 הפרסום מכיל חיווי דעה ביחס לאופן ניהול בית הספר באופן בלתי תקין, ובנסיבות העניין
- 8 רשאי היה הנתבע לחוות את דעתו בנדון, כשהוא עושה כן בהאמינו, באמת ובתמים, שביט
- 9 הספר מנוהל באופן לא תקין.
- 10 אשר לטענה בדבר ניהול המסכן את ילדי בית הספר, הוכח כי הנתבע האמין באמירה, על רקע
- 11 בעיות בנושא הסעות, כמתואר בסעיף 24 לתצהירו ואשר לא נסתר בפניי. הנתבע האמין בתום
- 12 לב כי הניהול בסוגיה זו העמיד את הילדים בסכנה, והוא רשאי היה להביע את דעתו בנדון
- 13 כפי שהובעה.
- 14 ויובהר, בעוד שטענה גורפת של סיכון ילדים לא הוכחה במישור העובדתי, הנתבע האמין כי
- 15 ההתנהלות ביחס לסוגיית ההסעות סיכנה את הילדים, דבר שלא מקנה לו הגנת של אמת
- 16 בפרסום ביחס לאמירה גורפת של סיכון ילדים, ואולם מקנה לה זכות להביע בתום לב את
- 17 דעתו שניהול לא תקין, כפי שנתפס בעיניו, סיכון את הילדים.
- 18 ועוד נציין בנדון, כי הקורא הסביר אמנם אינו יודע כיצד הניהול מסכן את הילדים, ואולם
- 19 דווקא משום כך אין לראות באמירה משום עיוות כה עצום של המציאות, באופן השולל,
- 20 מיניה וביה, את תחולת הגנת תום הלב ביחס אליה.
- 21

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

מישור הנזק

כללי

156. התובעת ביקשה פיצוי של 500,000 ₪, כאשר מהנתבעת היא ביקשה פיצוי של 350,000 ₪, ומהנתבע את היתר.

157. הסכום הנדון נדרש ללא הוכחת נזק, לפי סעיף 7א לחוק איסור לשון הרע, כאשר התובעת טוענת כי בנדון יש להפעיל את סעיף 7א(ג) לחוק, בשים לב לכוונת הנתבעים לפגוע בה.

158. בסופו של יום רק חלק מהאמירות בגינן ייחסה התובעת לנתבעים לשון הרע הוכרו ככאלה המזכות אותה בפיצוי, בעוד שלגבי חלק לא מבוטל מהאמירות, כמפורט לעיל, עומדת לנתבעים הגנה ששולל את זכות הפיצוי.

159. זאת ועוד. גם ביחס לאמירות שהוכרו כמזכות את התובעת בפיצוי, כמפורט לעיל, לא הוכחה כוונה לפגוע מצד הנתבעים, המזכה בכפל פיצוי בהתאם לסעיף 7א(ג) לחוק.

לצורך קביעת כפל פיצוי לפי סעיף זה, נדרשת התנהגות זדונית מצד המפרסם, וכוונה של ממש מצדו לפגוע במושא הפרסום (ראו למשל רע"א 5022/13 הרב אמנון יצחק נ' דנון תקשורת בע"מ), ואלה כלל לא הוכחו במקרה הנדון.

ודוק. אי הוכחה של הגנת תום הלב ביחס לפרסומים, אין משמעה, מיניה וביה, הוכחה של יסוד "הזדוניות" הנדרש לצורך הפעלת כפל פיצוי לפי סעיף 7א(ג) לחוק. אי הוכחת תום לב, ואף העדר תום לב, באספקלריה של סעיף 15 לחוק לחוד, וקיומה של כוונה לפגוע באופן המזכה בפיצוי כפל לפי סעיף 7א(ג) לחוק לחוד.

כפי שפורט בהרחבה לעיל, הוכח שהנתבעים פעלו מתוך הרגשת מצוקה כנה נוכח כישלון תוכנית החינוך המשלב, כאשר הם מאמינים, באמת ובתמים, שהאחריות לכך מוטלת על כתפי התובעת, וכי טובת ילדיהם, כמו גם טובת כלל ילדי בית הספר, מחייב את הדחתה מתפקידה.

במערכת היחסים שבין התובעת לנתבעים, ובהקשר עליו מדובר, רשאים היו הנתבעים להטיח בתובעת ביקורת (אפילו אם היתה נוקבת), והם רשאים היו לנסות להביא לפיטוריה ע"י פניה לממונים עליהם, וגם אם לפרקים הם עשו זאת ע"י פרסומים שלא הוכחה הגנה ביחס אליהם (באופן המזכה את התובעת בפיצוי בגינם), אין לומר כי בשלב מן השלבים הם פעלו באופן זדוני, מתוך כוונה ממשית לפגוע בתובעת אך ורק לשם עצם הפגיעה בה.

בהקשר זה אוסיף, כי לא מצאתי ממש בטענות התובעת לפיה התנהלות הנתבעים לאחר הגשת התביעה, לרבות הטענה שהם פרסמו עותק מתצהירי עדות ראשית בתיק זה כשעליהם פוזרו

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

- 1 סוכריות, יש בה כדי ללמד על העדר תום לבם של הנתבעים, או על זלזול בוטה בהליך
- 2 המשפטי, כשבחינת הראיות והעדויות בנדון מעלה כי היתה זו דרכם של הנתבעים להגיב
- 3 להליך המשפטי אותה יזמה התובעת, הליך אשר לסברתם יוביל ניהולו לחשיפת האמת (כפי
- 4 שהם תפסו אותה), דבר בו הם ראו ברכה.
- 5
- 6 160. את הפיצוי בנדון, בשים לב להיותו פיצוי ללא הוכחת נזק, מן הראוי לפסוק באופן גלובלי
- 7 בהתחשב במכלול הנסיבות, כאשר בנדון יש להביא בחשבון מספר שיקולים, לרבות:
- 8 - מיקום הפרסום והיקף החשיפה שלו;
- 9 - כמות הפרסומים;
- 10 - התקופה בה נמשך הפרסום;
- 11 - חומרת הביטויים;
- 12 - קיומו של העדרו של נזק בפועל כתוצאה מהפרסום;
- 13
- 14 161. באופן כללי ניתן לומר, שבמקרה הנדון יש לקחת בחשבון מספר גורמים בעת קביעת שיעור
- 15 הפיצוי:
- 16
- 17 - חלק הארי של הפרסומים מושא התביעה, אשר בגינם הוכרה זכאות התובעת לפיצוי, הופנו
- 18 לגורמים במשרד החינוך ובעירייה, ולא נחשפו (לפחות לא באופן ישיר) בפני הציבור הרחב.
- 19 יחד עם זאת, בשים לב לזהות הגורמים אליהם הופנו הפרסומים, פוטנציאל הנזק שעלול היה
- 20 להיגרם לתובעת (במיוחד במישור התעסוקתי) היה לא מבוטל.
- 21 - חלק מהפרסומים הועלו בפייסבוק (לרבות בדף מצילים את ניצנים), אך נראה שמידת
- 22 החשיפה אליו לא היתה גדולה במיוחד.
- 23 - חלק מהטענות שהוטחו בתובעת, ואשר הוכרו ככאלה המזכות אותה בפיצוי, היו קשות מאוד,
- 24 אם כי אין לומר כי מדובר בטענות פרועות ומשולחות רסן.
- 25 - הפרסומים, מחד, היו לא מעטים (והיוו חלק מסדרה שהורכבה מעשרות פרסומים), ואולם
- 26 הם נפרשו (בעיקר) על פני תקופה של חודשיים, ממאי 2014 ועד יוני 2014.
- 27 - על שמה הטוב של התובעת יש לשמור, כאשר פגיעה בו מזכה בפיצוי.
- 28 יחד עם זאת, יש לזכור כי הנתבעים לא השיגו את מבוקשם; הממונים על התובעת תמכו בה
- 29 לאורך כל הדרך; התובעת נשארה בתפקידה והיא עודנה משמשת בתפקיד; ובסופו של יום
- 30 עיסוקה ומשרתה של התובעת, שהיו המושא העיקרי של הפרסומים מצד הנתבעת, לא נפגעו.
- 31

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

הפיצוי בגין פרסומי התבעת

162. כאמור לעיל, התבעת אחראית לפיצוי התובעת בגין הפרסומים הבאים:

- פרסום לפיה התובעת נתנה הוראה בדבר אי שימוש בנייר טואלט בשירותים;
- פרסום לפיו התובעת שיקרה לילדים וצרכה עליהם, וזאת בהקשר לפיטורי מורה שנעשו מתוך רצון לנקום בהורים, וכן שהתובעת מעוררת מחלוקת גדולה בעיר כרמיאל;
- מכתב מיום 23.6.14, בו נטען שהתובעת גורמת לאווירה של אלימות, הסתה שנאה וטרור בין כותלי בית הספר; שהיא נוקטת בחרם חברתי כלפי הורים ומטילה פחד על מורות; שהיא רודפת מורות ומטרידה אותן; שהיא אומרת באופן קבוע אמירות בעלות גוון גזעני; ושהיא שינתה באופן רטרואקטיבי רישומים בדוחות כספיים.
- פוסט בפייסבוק לפי התובעת מאיישת תפקידים בחטף ובסתר.

163. לאחר שקלול הנתונים והנסיבות כמפורט לעיל, מצאתי לחייב את התבעת לשלם לתובעת בגין פרסומים אלה, פיצויי גלובלי של 40,000 ₪.

הפיצוי בגין פרסומים התבע

164. כאמור לעיל, התבע אחראי לפצות את התובעת בגין הפרסומים הבאים:

- אמירה לפיה התובעת ניסתה לפטר את כל מי שניסה לשפר את מצבו של בית הספר;
- פרסום לפיו התובעת מנעה מאמא להשתתף מסיבת סיום, כביטוי של מעשה בריונות שעלול להיות מופנה גם כלפי ילדים;
- פרסום מיום 29.6.14, שכלל טענה לחשיפת ילדים לתכנים פורנוגרפיים, תוך שימוש בכותרת בעלת גוון שערורייתי שיש בה כדי להאפיל על תוכן המכתב; הפניית שלל טענות כלפי התובעת לרבות אובדן עשתונות תוך צרחות על הורה לעיני תלמידים; התנהלות שגרמה לילדים לחשוש ללכת לשירותים; ונקיטה בשיטות ניהול של הפרד ומשול, איומים והסתרה.

165. לאחר שקלול הנתונים והנסיבות כמפורט לעיל, מצאתי לחייב את התבע לשלם לתובעת בגין פרסומים אלה, פיצויי גלובלי של 20,000 ₪.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

סוף דבר – סיכום והוצאות

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
 - 19
 - 20
 - 21
 - 22
 - 23
 - 24
 - 25
 - 26
 - 27
 - 28
 - 29
 - 30
166. התביעה מתקבלת באופן חלקי.
167. אני מחייב את הנתבעת מס' 1 לשלם לתובעת סך של 40,000 ₪. כמו כן, אני מחייב את הנתבע מס' 2 לשלם לתובעת סך של 20,000 ₪. מובהר כי מדובר בחיובים נפרדים.
168. אשר לסוגיית ההוצאות, לרבות שכר טרחת עו"ד. מחד, התביעה התקבלה (בחלקה), לאחר ניהול הליך משפטי ארוך, שכלל 3 ישיבות הוכחות, ושמיעה של מספר לא מבוטל של עדים. מאידך, לגבי חלק לא מבוטל מהאמירות בגין ביקשה התובעת פיצוי הוכרה הגנה טוב מצד הנתבעים, ובסופו של יום התובעת זכתה לפיצוי בגין חלק קטן של הסכום שנתבע מלכתחילה. לאור האמור, אני מחייב את הנתבעים, ביחד ולחוד, לשלם לתובעת שכ"ט עו"ד בסכום כולל של 10,000 ₪; בהחזר חלקי של האגרה בסך 2,000 ₪; בהחזר הוצאות העד זילברברג בסך 350 ₪ (לא מצאתי להורות על השבת שכר העד מאיר מקס שזימונו למתן עדות ע"י התובעת היה לשיטתי מיותר); ובהחזר מחצית מעלות הקלטת שני דיונים ההוכחות מתאריכים 13.3.17 ו- 21.3.17 (כנגד הצגת חשבוניות/קבלות מתאימות).
169. הסכומים הנ"ל ישולמו בתוך 30 ימים, אחרת ישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק עד מועד התשלום בפועל.
170. ככל שקיימים פיקדונות בתיק הם יושבו לידי הצד שהפקידם, בכפוף להוראות כל דין.
171. המזכירות תעביר פסק דין זה לבאי כוח הצדדים ותפעל לסגירת התיק.
- ניתן היום, כ"ה אלול תשע"ח, 05 ספטמבר 2018, בהעדר הצדדים.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56400-09-14 סקרישבסקי נ' יעקובוביץ בנחמו ואח'

תיק חיצוני:

אמיר סלאמה, שופט

- 1
- 2
- 3
- 4